זון אויפגאנג — 7.36.
זון אונטערגאנג — 4.48.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

וועטער: וואלקנדיק, קילער

דאס אידישע וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

Vol. 20, No. 222. Winnipeg, Thurs. Nov. 13, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. דאנערשטאג, כב׳ חשון, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY NOV 19 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

נייע ארץ-ישראל פאליטיק וועט אריין אין קראפט נאָך פארלאמענטארישער דעבאטע קומענדע וואָך

אנב - אורחא

פון מארק

קולטור און פאליטיק

ווי ה. לייוויק האט דא געפרואווט קלאר מאכן אין זיין לעקציע "קונסט און רעוואלוציע", קאן דער אמת׳ער קינסטלער ניט איינשפאנען זיך אין וועמעס ס׳אין וואגן און שאפן קונסט-ווערק צום באשטע.

איך באלאנג צו די, וואס שטימען איין מיט לייוויק שטאנדפונקט אין דער דאזיקער פראגע.

קונסט איז דער פרייער אויסדרוק פון דער מענשלאכער פערזענלאכקייט. איז דער אויסדרוק ניט קיין פרייער, אין דאס מלאכה. אפשר גוטע מלאכה אפילו, אבער ניט קיין קונסט.

דער אמת׳ער קינסטלער קאן זיך ניט לאזן אפילו צוימען פון איינגעווארצלטע פאראורטיילן און פון קלאסן פסיכאלאגיע.

דער פאקט איז, אז די גרויסע רוסישע קינסטלער פון די לעצטע פאר דורות זיינען כמעט אלע געווען פריצים אדער אדעליקע. זיי האבן אבער אויסגעדריקט די אידעאלאגיע פון׳ם פראסטן פאלק און זיינען געווען דער גוואלדיקסטער רעוואלוציאנירנדיקער פאקטאר, וואס האט צום סוף פארניכטעט און אפגעווישט דעם זכר פון זייער איינענעם קלאס.

ווי זשע קאן מען זאגן, אז קונסט דינט די אינטערעסן פון׳ם הערשנדיקן קלאס? הויבט זי אן באוואוסטזיניק דינען די דאזיקע אינטערעסן, הערט זי אויף צו זיין קונסט! די שרייבער וואס האבן געדינט דעם צאריזם, זיינען לאנג איינגעווען אין׳ם תהום פון פארגעסנהייט, — און דער זעלבער גורל דערווארט די שרייבער, וואס דינען איצט באוואוסטזיניק די אינטערעסן פון באלשעוויזם.

* * *

נאך וויניקער קאן מען זאגן, אז פאזיטיוו וויסנשאפט דינט די אינטערעסן פון באשטימטע קלאסן, — איך רייד דא ניט וועגן דער ספעציאלטיווער וויסנשאפט ווי טעאלאגיע אדער פילאזאפיע, און אין א געוויסער מאס אויך סאציאלאגיע, וועל׳ כע, צוליב זייער ניט פאזיטיוון כאראקטער קאנען יא אויסגענוצט ווערן פאר באשטימטע צוועקן.

קאן מען אבער זאגן אז מעדיצין איז א וויסנשאפט פאר די הערשנדיקע קלאסן? אדער איז די טעכניק געשאפן געווארן צו קאנען באדינען בלויז די אינטערעסן פון א באשטימטן קלאס?

אפילו די באלשעוויסטישע רעגירונג אין רוסלאנד, וועלכע האט אין געוויסע פעריאדן פון איר הערשאפט געפרואווט באשרייבן די פארשפרייטונג פון ווערק פון רוסישע קלאסיקער צוליב זייער "בורזשואזן כאראקטער", האט קיינמאל ניט אפגעזאגט זיך פון די אינטערעסנען פון דער "בורזשואזער" מעדיצין אדער טעכניק.

אדרבא, זי שטרייבט אן אלע אירע בחות אנצוויצן אז איבערצואגן די בור-זשואזע לענדער אין דער דאזיקער אינזיכט.

און יעדע טעכנישע אויסבעסערונג וואס זי קאן באייגענען נעמט זי בלייך אריבער, ווי א וויכטיקער קאפיטאל-מיטל צו דערגרייכן דעם סאציאליזם און די דער-לייזונג פון׳ם ארבעטער קלאס.

* * *

עס איז אזוי ניט אמת, אז די קולטור, אין אירע פארשיידענע אפטיילונגען, האט די אויפגאבע צו דינען די אינטערעסן פון׳ם הערשנדיקן קלאס.

וואס ס׳איז יא אמת איז, אז קולטור ווערט אויסגענוצט פון א הערשנדיקן קלאס (אדער פון א הערשנדיקן פאלק) ווי א וואפן אין די הענט פון אנצוהאלטן די מאכט.

איין מעגש באוואפנט מיט אלע מאדערנע קולטור מיטלען איז שטארקער פון טויזנטער, וואס זיינען דערמיט ניט באוואפנט.

קיין אונטערדריקטער קלאס אדער פאלק קאן זיך אזוי ניט באפרייען, וואו זיי קריגן ניט אריין אין די הענט דעם דאזיקן וואפן.

דער דירעקטער וועג צו דער באפרייונג איז פון די אונטערדריקטע מאסן אין אזא רוהיק דורך דער דערהויבונג פון זייער קולטורעלן מצב, דורך נעמען זיי אין די הענט די זעלבע וואפן, מיט וועלכע זיי ווערן אונטערדריקט.

צו שיקן די מאסן צום קאמף פאר זייער דערלייזונג אן דעם דאזיקן זואפן, אין דאס זעלבע וואס שיקן מענשן אויף באריקאדעס מיט שטעקנס אין זייערע הענט, צו קעמפן קעגן א גוט דיסציפלינירטער ארמיי, באוואפנט מיט מאדערנע מאשין-ביקסן און קאנאנען, — דאס הייסט, צו שיקן זיי אויף זיכערער פאריכטונג.

* * *

איך וויים גאנץ גוט, אז הערשנדיקע קלאסן און פעלקער האלטן אן אייפערזיכטיק אויג אויף דעם דאזיקן וואפן וויים שטרייבנען זיך אן צו געבן די אונטערדריקטע מאסן מיט אויך מאס אויך סאציאלאגיע, וועל׳ כע, צוליב זייער ניט פאזיטיוון כאראקטער קאנען יא אויסגענוצט ווערן פאר באשטימטע צוועקן.

קאן מען אבער זאגן אז מעדיצין איז א וויסנשאפט פאר די הערשנדיקע קלאסן? אדער איז די טעכניק געשאפן געווארן צו קאנען באדינען בלויז די אינטערעסן פון א באשטימטן קלאס?

אפילו די באלשעוויסטישע רעגירונג אין רוסלאנד, וועלכע האט אין געוויסע פעריאדן פון איר הערשאפט געפרואווט באשרייבן די פארשפרייטונג פון ווערק פון רוסישע קלאסיקער צוליב זייער "בורזשואזן כאראקטער", האט קיינמאל ניט אפגעזאגט זיך פון די אינטערעסנען פון דער "בורזשואזער" מעדיצין אדער טעכניק.

אדרבא, זי שטרייבט אן אלע אירע בחות אנצוויצן אן אויבערצואגן די בור-זשואזע לענדער אין דער דאזיקער אינזיכט.

און יעדע טעכנישע אויסבעסערונג וואס זי קאן באייגענען נעמט זי בלייך אריבער, ווי א וויכטיקער קאפיטאל-מיטל צו דערגרייכן דעם סאציאליזם און די דער-לייזונג פון׳ם ארבעטער קלאס.

* * *

וואס איז אזוי ניט אמת, אז די קולטור, אין אירע פארשיידענע אפטיילונגען, האט די אויפגאבע צו דינען די אינטערעסן פון׳ם הערשנדיקן קלאס.

וואס ס׳איז יא אמת איז, אז קולטור ווערט אויסגענוצט פון א הערשנדיקן קלאס (אדער פון א הערשנדיקן פאלק) ווי א וואפן אין די הענט אנצוהאלטן די מאכט.

איין מעגש באוואפנט מיט אלע מאדערנע קולטור מיטלען איז שטארקער פון טויזנטער, וואס זיינען דערמיט ניט באוואפנט.

קיין אונטערדריקטער קלאס אדער פאלק קאן זיך אזוי ניט באפרייען, וואו זיי קריגן ניט אריין אין די הענט דעם דאזיקן וואפן.

דער דירעקטער וועג צו דער באפרייונג איז פון די אונטערדריקטע מאסן אין אזא רוהיק דורך דער דערהויבונג פון זייער קולטורעלן מצב, דורך נעמען זיי אין די הענט די זעלבע וואפן, מיט וועלכע זיי ווערן אונטערדריקט.

צו שיקן די מאסן צום קאמף פאר זייער דערלייזונג אן דעם דאזיקן זואפן, אין דאס זעלבע וואס שיקן מענשן אויף באריקאדעס מיט שטעקנס אין זייערע הענט, צו קעמפן קעגן א גוט דיסציפלינירטער ארמיי, באוואפנט מיט מאדערנע מאשין-ביקסן און קאנאנען, — דאס הייסט, צו שיקן זיי אויף זיכערער פאריכטונג.

* * *

איך וויים גאנץ גוט, אז הערשנדיקע קלאסן און פעלקער האלטן אן אייפערזיכטיק אויג אויף דעם דאזיקן וואפן וויים שטרייבנען זיך אן צו געבן די אונטערדריקטע מאסן מיט אויך מאס אויך סאציאלאגיע, וועל׳ כע, צוליב זייער ניט פאזיטיוון כאראקטער קאנען יא אויסגענוצט ווערן פאר באשטימטע צוועקן.

קאן מען אבער זאגן אז מעדיצין איז א וויסנשאפט פאר די הערשנדיקע קלאסן? אדער איז די טעכניק געשאפן געווארן צו קאנען באדינען בלויז די אינטערעסן פון א באשטימטן קלאס?

אפילו די באלשעוויסטישע רעגירונג אין רוסלאנד, וועלכע האט אין געוויסע פעריאדן פון איר הערשאפט געפרואווט באשרייבן די פארשפרייטונג פון ווערק פון רוסישע קלאסיקער צוליב זייער "בורזשואזן כאראקטער", האט קיינמאל ניט אפגעזאגט זיך פון די אינטערעסנען פון דער "בורזשואזער" מעדיצין אדער טעכניק.

אדרבא, זי שטרייבט אן אלע אירע בחות אנצוויצן אן אויבערצואגן די בור-זשואזע לענדער אין דער דאזיקער אינזיכט.

און יעדע טעכנישע אויסבעסערונג וואס זי קאן באייגענען נעמט זי בלייך אריבער, ווי א וויכטיקער קאפיטאל-מיטל צו דערגרייכן דעם סאציאליזם און די דער-לייזונג פון׳ם ארבעטער קלאס.

* * *

עס איז אזוי ניט אמת, אז די קולטור, אין אירע פארשיידענע אפטיילונגען, האט די אויפגאבע צו דינען די אינטערעסן פון׳ם הערשנדיקן קלאס.

וואס ס׳איז יא אמת איז, אז קולטור ווערט אויסגענוצט פון א הערשנדיקן קלאס (אדער פון א הערשנדיקן פאלק) ווי א וואפן אין די הענט אנצוהאלטן די מאכט.

איין מעגש באוואפנט מיט אלע מאדערנע קולטור מיטלען איז שטארקער פון טויזנטער, וואס זיינען דערמיט ניט באוואפנט.

קיין אונטערדריקטער קלאס אדער פאלק קאן זיך אזוי ניט באפרייען, וואו זיי קריגן ניט אריין אין די הענט דעם דאזיקן וואפן.

דער דירעקטער וועג צו דער באפרייונג איז פון די אונטערדריקטע מאסן אין אזא רוהיק דורך דער דערהויבונג פון זייער קולטורעלן מצב, דורך נעמען זיי אין די הענט די זעלבע וואפן, מיט וועלכע זיי ווערן אונטערדריקט.

צו שיקן די מאסן צום קאמף פאר זייער דערלייזונג אן דעם דאזיקן זואפן, אין דאס זעלבע וואס שיקן מענשן אויף באריקאדעס מיט שטעקנס אין זייערע הענט, צו קעמפן קעגן א גוט דיסציפלינירטער ארמיי, באוואפנט מיט מאדערנע מאשין-ביקסן און קאנאנען, — דאס הייסט, צו שיקן זיי אויף זיכערער פאריכטונג.

* * *

איך וויים גאנץ גוט, אז הערשנדיקע קלאסן און פעלקער האלטן אן אייפערזיכטיק אויג אויף דעם דאזיקן וואפן וויים שטרייבנען זיך אן צו געבן די אונטערדריקטע מאסן מיט אויך מאס אויך סאציאלאגיע, וועל׳ כע, צוליב זייער ניט פאזיטיוון כאראקטער קאנען יא אויסגענוצט ווערן פאר באשטימטע צוועקן.

קאן מען אבער זאגן אז מעדיצין איז א וויסנשאפט פאר די הערשנדיקע קלאסן? אדער איז די טעכניק געשאפן געווארן צו קאנען באדינען בלויז די אינטערעסן פון א באשטימטן קלאס?

אפילו די באלשעוויסטישע רעגירונג אין רוסלאנד, וועלכע האט אין געוויסע פעריאדן פון איר הערשאפט געפרואווט באשרייבן די פארשפרייטונג פון ווערק פון רוסישע קלאסיקער צוליב זייער "בורזשואזן כאראקטער", האט קיינמאל ניט אפגעזאגט זיך פון די אינטערעסנען פון דער "בורזשואזער" מעדיצין אדער טעכניק.

אדרבא, זי שטרייבט אן אלע אירע בחות אנצוויצן אן אויבערצואגן די בור-זשואזע לענדער אין דער דאזיקער אינזיכט.

און יעדע טעכנישע אויסבעסערונג וואס זי קאן באייגענען נעמט זי בלייך אריבער, ווי א וויכטיקער קאפיטאל-מיטל צו דערגרייכן דעם סאציאליזם און די דער-לייזונג פון׳ם ארבעטער קלאס.

* * *

עס איז אזוי ניט אמת, אז די קולטור, אין אירע פארשיידענע אפטיילונגען, האט די אויפגאבע צו דינען די אינטערעסן פון׳ם הערשנדיקן קלאס.

וואס ס׳איז יא אמת איז, אז קולטור ווערט אויסגענוצט פון א הערשנדיקן קלאס (אדער פון א הערשנדיקן פאלק) ווי א וואפן אין די הענט אנצוהאלטן די מאכט.

איין מעגש באוואפנט מיט אלע מאדערנע קולטור מיטלען איז שטארקער פון טויזנטער, וואס זיינען דערמיט ניט באוואפנט.

קיין אונטערדריקטער קלאס אדער פאלק קאן זיך אזוי ניט באפרייען, וואו זיי קריגן ניט אריין אין די הענט דעם דאזיקן וואפן.

דער דירעקטער וועג צו דער באפרייונג איז פון די אונטערדריקטע מאסן אין אזא רוהיק דורך דער דערהויבונג פון זייער קולטורעלן מצב, דורך נעמען זיי אין די הענט די זעלבע וואפן, מיט וועלכע זיי ווערן אונטערדריקט.

צו שיקן די מאסן צום קאמף פאר זייער דערלייזונג אן דעם דאזיקן זואפן, אין דאס זעלבע וואס שיקן מענשן אויף באריקאדעס מיט שטעקנס אין זייערע הענט, צו קעמפן קעגן א גוט דיסציפלינירטער ארמיי, באוואפנט מיט מאדערנע מאשין-ביקסן און קאנאנען, — דאס הייסט, צו שיקן זיי אויף זיכערער פאריכטונג.

* * *

איך וויים גאנץ גוט, אז הערשנדיקע קלאסן און פעלקער האלטן אן אייפערזיכטיק אויג אויף דעם דאזיקן וואפן וויים שטרייבנען זיך אן צו געבן די אונטערדריקטע מאסן מיט אויך מאס אויך סאציאלאגיע, וועל׳ כע, צוליב זייער ניט פאזיטיוון כאראקטער קאנען יא אויסגענוצט ווערן פאר באשטימטע צוועקן.

קאן מען אבער זאגן אז מעדיצין איז א וויסנשאפט פאר די הערשנדיקע קלאסן? אדער איז די טעכניק געשאפן געווארן צו קאנען באדינען בלויז די אינטערעסן פון א באשטימטן קלאס?

אפילו די באלשעוויסטישע רעגירונג אין רוסלאנד, וועלכע האט אין געוויסע פעריאדן פון איר הערשאפט געפרואווט באשרייבן די פארשפרייטונג פון ווערק פון רוסישע קלאסיקער צוליב זייער "בורזשואזן כאראקטער", האט קיינמאל ניט אפגעזאגט זיך פון די אינטערעסנען פון דער "בורזשואזער" מעדיצין אדער טעכניק.

אדרבא, זי שטרייבט אן אלע אירע בחות אנצוויצן אן אויבערצואגן די בור-זשואזע לענדער אין דער דאזיקער אינזיכט.

און יעדע טעכנישע אויסבעסערונג וואס זי קאן באייגענען נעמט זי בלייך אריבער, ווי א וויכטיקער קאפיטאל-מיטל צו דערגרייכן דעם סאציאליזם און די דער-לייזונג פון׳ם ארבעטער קלאס.

וועט דערקלערן א״י פאליטיק קומענדיקע וואָך

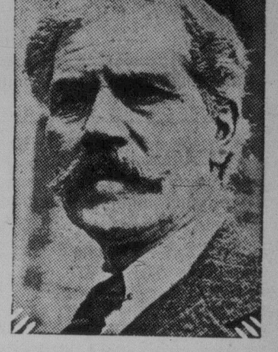

פרעמיער ראמזי מאקדאנאלד

פרעמיער מאקדאנאלד דערקלערט אז רעגירונג וויל צוערשט באזייטיקן מיספארשטענדנישן איידער זי פירט איין ״ווייסן פאפיר״ אין קראפט — פארזיכערט ווידער, אז רעגירונג וועט דערפילן פארפליכטונגען צו ביידע צדדים

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאנדאן, נאוו. 13 (איטא).— די ברי־טישע רעגירונג וועט ניט מאכן קיין פארער־הענונגען בנוגע איר נייער פאלעסטינער פאליטיק, ביז נאך דער פארלאמענטארי־שער דעבאטע איבער דער פראגע, — האט פרעמיער מאקדאנאלד נעכטן דערקלערט פאר׳ן דעפוטאטן הויז.

באלד נאך דעם פרעמיערס דערקלערונג, האט לארד דושארדזש אויפגעשטעלט זיך און האט פארלאנגט א דעבאטע איבער דער פאלעסטינער פראגע. פרעמיער מאקדא־נאלד האט דערמאנט קומענדיקן מאנטאג אדער דינסטאג, ווי די טעג ווען די רעגי־רונג וועט ווארשיינלאך נעבן דעם פאר־לאמענט די געלעגנהייט צו דעבאטירן די פראגע.

אין זיין דערקלערונג האט פרעמיער מאקדאנאלד געזאגט, אז עס זיינען דא מיספארשטענדענישן בנוגע דעם "ווייסן פאפיר", און דער פאפיר "אין מיספאר־טייטשט געווארן אין איינציקע פון זיינע וויכטיקסטע פונקטן". צוליב אט די מיס־פארטייטשונגען, האט די רעגירונג ניט בדעה ארויסצוגעבן וועלכע ס׳אין פארער־דענונגען אין אנקלאנג מיט׳ן "ווייסן פאפ־יר", וואו די דעבאטע וועט ניט דורכגע־פירט ווערן אין פארלאמענט און די אומ־קלארקייטן וועלן קלאר ווערן.

"איך מוז איבער׳חזר׳ן, אז די רעגירונג איז אנטשלאסן דורכצופירן אירע פאר־פליכטונגען אונטער׳ן מאנדאט צו ביידע טיילן פון דער באפעלקערונג", — האט דער פרעמיער דערקלערט.

ווען ארמסבי גאר האט אנגעפרעגט ביים פרעמיער, אויב מען קאן אויספירן פון זיין דערקלערונג אז די רעגירונג גרייט צו מאדיפיצירן דעם "ווייסן פאפיר" און אויב דער פרעמיער וואלט געווען גרייט צו מא־כען אזא דערקלערונג, — האט פרעמיער מאקדאנאלד געזאגט, אז ער וועט מיט זיי־נע דערקלערונגען בעסער ווארטן ביז דער דעבאטע.

—(::)—

דעפארטירטער יונגער-גערמאן דערלייבט פארבלייבן אין קאנאדע

א דאנק דער אנשטרענגונג פון דעם אי־דישן אימיגראנטן הילף־פאראיין, וועט בר־עז פרידמאן, דער ווינ׳יפעגער אידישער יונגערמאן וואס איז געווען פארארטיילט צו דעפארטאציע, פארבלייבן ווייטער אין קאנאדע.

מר. פרידמאן איז אפגעשיקט געווארן מיט א פארטיע דעפארטירטע קיין האלי־פאקס, ווייל זיין שפיטאל ביל איז ניט געווען באצאלט און ער איז אריין אין דער קאטעגאריע פון די וואס "פאלן צו לאסט". דער אימיגראנטן הילף פאראיין האט בא־נומען אויסערארדענטלאכע מיטלען צו הענט אים פון דעפארטירונג, וואס האט אים נעדראעט מיט א נעפאר, ווייל ער איז אן אנטלאפענער פון מיליטערישער דינסט אין פוילן, און א. א. היפס איז ספעציעל געשיקט געווארן קיין אטאווא צו באקעמ־פען די גזרה.

מ. א. גרעי, סעקרעטאר פון אימ. הילף פאראיין, האט היינט געקראגן א טעלעג־ראמע. אז ב. פרידמאן האט געקראגן די דערלויבעניש צו פארבלייבן אין קאנאדע, נאכדעם ווי דער אימ. הילף פאראיין האט נאראנטירט אז זיין שפיטאל ביל וועט באר־צאלט ווערן און אז ער וועט ניט פאלן צו לאסט אויף דער אלגעמיינער באפעלקע־רונג.

—(::)—

חיים גרינבערג קומט קיין ווינ׳יפעג

דער באוואוסטער לעקטאר, שרייבער און קולטור פירער, חיים גרינבערג, וועט פארברענגען אין ווינ׳יפעג דעצעמבער 31־26 און וועט נעבן פאלגנדע לעקציעס: 1) איוב און זיין משפט מיט נאט; 2) נאג־די — דער אינדישער נביא אין פאליטיק; 3) מאטיוון פון דער נייער העבריאישער ליטעראטור, און 4) די מיסיע פון דעם אי־דישן ארבעטער אין א״י. מער איינצלהייטן וועלן אנאנסירט ווערן אין דער פרעסע.

חיים גרינבערגס באזוך ווערט אראנ־זשירט דורך דעם סירקין בראנטש פון נאצ. ארב. פארב. פועלי ציון און צעירי ציון.

—(::)—

האט 50 יאר געמאכט שנאפס און האט ערשט דערהערט וועגן "פראהיבישאן"

בייטאן רוזש, לאיזיאנא, נאוו. 13.— דזשאן שעקסניידער, אן 82־יאריקער זקן פון א פארוואנדערעדנעם ווינקל אין לואיזי־אנער וועלדער, איז נעכטן געשטאנען דא אין געריכט א באוועטער, עטנפערנדיק אויף א קלאגע פון בראכן דעם "פראהי־בישאן" געזעץ. ער רעדט בלויז פראנצויז־יש, און מען האט נעמוזט באנוצן זיך אין געריכט מיט א דאלמעטשער פאר אים.

שעקסניידער האט ניט פארשטאנען, צוליב וואס דארף מען דעם נאנצן טומל. שוין 50 יאר א״ר מאכט שנאפס, און ער האט קיינמאל ניט געהערט פון אזא זאך ווי "פראהיבישאן".

דער ריכטער האט דעם אלטיטשקן געגעבן פינף יאר "פראביישאן", — ד. ה. ער מוז זיין גוט און פרום די נעקסטע פינף יאר, אנדערש וועט ער באשטראפט ווערן פאר בראכן דעם "פראהיבישאן געזעץ.

פרויען וואס ווילן לערנען ענג־ליש קאנען זיך נאָך רעגיסטרירן

ווי דער "קאונסיל אף דזשואיש ווימען" בעט אונז צו מעלדן, האבן זיי נאך פלאץ פאר א צאל פרויען אין זייערע ענגלישע קלאסן. זיי ראטן די אידישע פרויען, וואס ווילן זיך אויסלערנען אדער פארפולקר־מען זייער ענגליש צו באזוכן די קלאסן, פארזיכערנדיק זיי מיט גוטע רעזולטאטן.

די וואס ווילן זיך פאררעגיסטרירן, קאנען זיך מעלדן אין דער גרויסער תל־מוד תורה דינסטאג אדער מיטוואך, ארום 2 נ. מ.

קעניג עפנט קאנפערענץ וואס דארף אנטשיידן גורל פון אינדיע

לאנדאן, נאוו. 13. — קעניג דזשארדזש האט נעכטן געעפנט די אינדישע קאנ־פערענץ, וואס וועט אפשר אנטשיידן דעם ווייטערדיקן גורל פון אינדיע.

דער קעניג, אין זיין רעדע וואס האט געדויערט צען מינוט, האט באגריסט די קאנפערענץ און האט אויסגעדריקט זיין הא־פענונג, אז זי וועט ברייננען די גוטע רעזולטאטן וואס ווערן פון איר דערווארטעט.

דער מאהאראדזשא פון פאטאליא, הער שער פון פארזשאב און קאנצלער פונם פרינצן־קאמער, האט נעראנקט דעם קע־ניג פאר זיין באגריסונג און האט פאר־געשלאגן פרעמיער מאקדאנאלד ווי דעם פארזיצער פון דער פארזאמלונג.

מאקדאנאלד, פארנעמענדיק דאס ביי־כעל, האט אויף באראנקט דעם קעניג פאר זיין באגריסונג און האט אן אלגעמ־יינע ווערטער אויסגעדריקט זיינע האר־פענונגען אויף די גוטע רעזולטאטן פון דער קאנפערענץ.

קאראטשי, אינדיע, נאוו. 12. — ווי א צייכן פון טרויער, צו דער עפענונג פון דער קאנפערענץ אין לאנדאן, איז דא די ארבעט אפגעשטעלט געווארן און אלע גע־שעפטן, מיט׳ן אויסנאם פון די מוסולמא־נישע און אייראפייאישע, זיינען געווען געשלאסן.

פארדעכטיקטער אין בארזיבן מאס־קאטונער באנק מיט זיין פרוי ארעס־טירט געווארן אין ווינ׳יפעג

דזשאן האעל, אדער דזשאן ל. קיד, א געוועזענער איינוואוינער פון סעלקירק, און זיין פרוי דזשין, זיינען דא נעכטן ארעס־טירט געווארן פון ווינ׳יפעגער פאליציי אין פארבינדונג מיט דער רויבעריי אין מאס־קאטונער אפטייונג פון באנק אף נאוואַ סקאשא, אקס. 23ז, אויף $2,800.

דעטעקטיוון האסקינס און אלעקסאנ־דער האבן דאס פארל דערקענט אין נאס לויט די באשרייבונגען צירקולירט פון מאסקאטונער פאליציי, און זיי האבן זיי ארעסטירט אויף פארטרדזש עוועניו, ארום פארט סט. ווי די פאליציי באהויפ־טעט, האט האעל ביי זיך געהאט טויזנט דאלאר.

נאך דער רויבעריי איז האעל געווען פארהאלטן געווארן פון מאסקאטונער פא־ליציי, אבער ער איז אפגעלאזן געווארן צור־ליב א מאנגל אין באוויזן. האעל איז דאן אויעק פון מאסקאטון קיין דערדזשיינע, אין פון דארטן איז ער נעקומען קיין ווינ׳יפעג פעג נאוו. 4טן. ער האט זיך לכתחילה אפ־גשטעלט אין א האטעל, אבער באלד האט ער זיך איבערגעצויגן אין א פרייוואטער דירה, אויף לענגסייד עווע.

מאסקאטונער פאליציסטן זיינען אויפ׳ן וועג קיין ווינ׳יפעג אפצופירן דאס פארל קיין מאסקאטון פאר א פראצעס.

—(::)—

אין קווינס טעאטער

פרייטאג און שבת אונט וועט די קראַ־נער פאסקעוויטש טרופע שפילן די לעצ־טע צוויי פארשטעלונגען אין קווינס טע־אטער. צו דער געלעגנהייט וועט געשפילט ווערן: "דארף מען חתונה האבן ?", לע־בענס־בילד אין פיר אקטן פון ה׳ קאל־מאנאוויטש.

די פארוואלטונג דערווארטעט, אז די קווינס טעאטער פאטראניזירער וועלן קו־מען זעען די לעצטע צוויי פארשטעלונגען פון דער דאזיקער קאמפאני און דער זעלבער צייט וועלן זיי זיך געזעגענען מיט דער קאמפאני.

זונטאג אונט וועט געשפילט ווערן א "ייי געזונט" קאנצערט".

אינער טויט, פינף פארוואונדעט אין אוטאמאביל עקסידענט

איין מאן איז געטויט געווארן און דריי פרויען זיינען פארוואונדעט געווארן אין אן אוטאמאביל עקסידענט אויף פאר־טערזש עווע. און רעגלען ראוד, ארום 2 אזייגער נעכטן פארנאכט.

דער טויטער איז ראבערט סימפסאן, 23 יאר אלט, און די פארוואונדעטע, וועל־כע זיינען אלע אפגעפירט געווארן אין דזשענעראל האספיטאל, זיינען: מייבל אליסאן, מערי גייל, גלעדיס פיקערינג, הערבערט ווארען און הערי טאונס.

אויריל ס. ענדריוס, דער טרייבער פון איינעם פון די אוטאמאביל׳ן איז׳ם צו־זאמענשטויס, איז ארויס פון׳ם עקסידענט אן שאדן, און ער איז פארהאלטן געווארן פון דער פאליציי אן קלאגעס, ביז אן אויספארשונג וועט געמאכט ווערן.

דער צוזאמענשטוס פון די צוויי אור־טאמאביל׳ן איז פארגעקומען אויפ׳ן ראג פון פארטירדזש און רעגלען, וועגן ענדריוס האט געטריבן זיין סעדאן אויף פאר־טערזש אין דער ריכטונג פון הערינגלי, און ווארען, מיט זיין קופע, איז ארויסגע־פארן פון רעגלען ראוד. פונ׳ם צוזאמענ־שטויס האט זיך ענדריוס אוטאמאביל אנגעצונדן און איז שפעטער אויסגעלאשן געווארן פון פייערלעשער.

דער גע׳הרג׳עטער, ראבערט סימפסאן, איז געזעסן אין א "ראמבל סיט" און וואוינט אין קופע. די קרבנות האבן באלאנגט צו ביידע אוטאמאביל׳ן.

מעגלאכער וויצע - קעניג פון אינדיע

סער הערבערט סעמועל

ניט געקוקט אויף די אפלייקענונגען, האט מען דערווארטן, אז ווינ׳יפעג וועט, מיט דער צייט, ווערן די צווייטע שיקאגא — אין דער הינזיכט פון רויבעריי.

נעכטן איז ווידער באנאנגען געווארן א רויבעריי אין ווינ׳יפעג. צוויי יונגע באנדיטן זיינען באפאלן די מיוטשועל סטאר, 229 סט. מערים ראוד, סט. באַ־ניפייס, 9.30 אינדערפרי, און זיי זיינען אנטלאפן מיט אצציק דאלאר מזומן.

אין דער צייט ווען די צוויי "געסט" זיינען אריינגעקומען אין סטאר, האט זיך דארטן געפונען בלויז איין קלערק. די באנדיטן, מיט רעוואלווערן אין זייערע הענט, האבן אים געהייסן אריינגיין אין דער זייטיקער טייל פון סטאר, און אליין האבן זיי אפגעטאן זייער ארבעט. און זיי זיינען פארשוואונדן געווארן אין אן אוטאמאביל, אבער אידער זיי האבן פארלאזט די סטאר, האבן זיי, פון זיכער־קייט וועגן, איבערגעשניטן די טעלעפאן דראטן.

—(::)—

מארגן וואל-מיטינג פון ארב. פארטיי

אונטער דער פארזיצערשאפט פון מ. א. גרעי, אלדערמאן קאנדידאט, נארט־ווינ׳י־פעג, וועט מארגן אונט אפגעהאלטן ווע־רען א וואלמיטינג פון דער ארבעטער פאר־טיי, אין לארד סעלקירק סקול (עלמוואוד־ביי רעדוואוד בריג). דזש. ס. וואוד־ווארט און אנדערע וועלן רייד׳ן וועגן אר־בעטסלאזקייט און אנדערע טאג־פראגעס.

ליפסקי ווי׳ל מאנדאט זאָל איבערגיין צו אידן און אראבער

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

בערלין, נאוו. 13 (איטא).— פראס. איינשטיין שווימט אף׳ם קיין אמעריקע נאוו. 30טן מיט דער שיף "בעלגענלאנד", און וועט פארן דירעקט קיין קאליפארניע, ניט אפשטעלנדיק זיך אין ניו־יארק. ער וועט פארברייטנען דריי הדשים צייט אין וויי־סענשאפטלאכע און פארשונג ארבעטן אין קארנעגי אינסטיטוט פאר טעכנאלאגיע אין פאסאדענא.

פראס. איינשטיין וועט באגלייט ווערן פון זיין פרוי, פון זיין סעקרעטארשע און פון דר. וואלטער מייערט, וועלכער האט ניט לאנג צוריק געקראגן א סקאלערשיפ פון דזשאשוא מייסט צו זיין איינשטיינס נעהילף.

—(::)—

מיוטשועל סטאר באַ־רייכט פון באנדיטן נעכטן פרי

אויב עס וועט לייגנען אזוי אנהאלטן, קאן מען דערווארטן, אז ווינ׳יפעג וועט, מיט דער צייט, ווערן די צווייטע שיקאגא — אין דער הינזיכט פון רויבעריי.

נעכטן איז ווידער באנאנגען געווארן א רויבעריי אין ווינ׳יפעג. צוויי יונגע באנדיטן זיינען באפאלן די מיוטשועל סטאר, 229 סט. מערים ראוד, סט. באַ־ניפייס, 9.30 אינדערפרי, און זיי זיינען אנטלאפן מיט אצציק דאלאר מזומן.

אין דער צייט ווען די צוויי "געסט" זיינען אריינגעקומען אין סטאר, האט זיך דארטן געפונען בלויז איין קלערק. די באנדיטן, מיט רעוואלווערן אין זייערע הענט, האבן אים געהייסן אריינגיין אין דער זייטיקער טייל פון סטאר, און אליין האבן זיי אפגעטאן זייער ארבעט. און זיי זיינען פארשוואונדן געווארן אין אן אוטאמאביל, אבער אידער זיי האבן פארלאזט די סטאר, האבן זיי, פון זיכער־קייט וועגן, איבערגעשניטן די טעלעפאן דראטן.

—(::)—

דרייזן קאסטן

א. מייערוויץ. — דער טעקסט פון סימפסאנס באריכט אין פונ׳ם "וויינס־פאפיר" איז פארענדנטלאכט געווארן בקי־צור אין "דאס אידישע וואָרט" (זעט די אויסגאבן פון אקט. 27, 28 און 29).

שלאָגן פאר א "פרידנס ארמיי" ווי א מיטל קעגן ארבעטסלאזיקייט

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

ניו־יארק, נאוו. 13 (איטא).— אויב דער מאנדאט איבער ארץ־ישראל זאל טראנ־ספערירט ווערן צו וועלכער ס׳איז אנדער מאכט ווי גרויס בריטאניע, דאן וועט דער פעלקערליגע ניט קאנען מאכן קיין קליגע־רען שריט, ווי אויבערצוגעבן דאס לאנד אונטער א בשותפות׳דיקן קאנטראל פון די אראבער און די אידן.

אזא דערקלערונג האט דא געמאכט לו־איס ליפסקי, געוועזענער פרעזידענט פון דער אמעריקאנער צויניסטישער ארגאני־זאציע, אין א רעדע פאר ניו־יארקער י. מ. ה. א. ווענן ענגלאנדס פאליטיק אין ארץ־ישראל.

—(::)—

סאלאוויי און מילס בייען אין טורמע אין לעט־כרידזש

קאלגארי, אלטא., נאוו. 13. — וו. סי סאלאוויי און הארוי מילס, פרעזידענט און וויצע־פרעזידענט פון דער פריערדיקער פארשפרייטער אין קאנאדע בראָטערהודזש פירמע סאלאוויי־מילס און קאנאדאַ־נען דינסטאג איינגעשפארט געווארן אין טורמע אין לעטבריידזש. וואו זיי וועלן דארפן אפזיצן זייער טערמין וואס דאס גערעכט הא זיי פאר׳משפט אין דער באַ־שודיקונג, אז "זיי האבן געמאכט א פארזוך צו באוויזיקן דעם מארקעט ווערט פון סטאקס".

סאלאוויי אין באשטראפט געווארן מיט צוויי הונדערט און פינף און צוואנציק טויזנט דאלאר און מיט פיר מאנאטן טורמע, און זיין שותף איז באשטראפט געווארן מיט פופציק טויזנט דאלאר, און איין מאנאט טורמע.

לודענדארף זאָגט פאראויס גרויסע מלחמה אין 1932, וואָס וועט חרוב מאכן דייטשלאנד

בערלין, נאוו. 13. — אין א בראשורע וואס ער האט נאר וואס פארעפנטלאכט, זאגט גענעראל לודענדארף פאראויס א נייע גרויסע וועלט מלחמה אין 1932, וואס וועט חרוב מאכן דייטשלאנד.

די מלחמה, זאגט דייטשלאנדס געוועזע־נער קרינגס־העלד אין זיין 93־זייטיקער בראשור

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Est. 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

די עסטרייכער וואלן

די עסטרייכער וואלן האבן זיך פארענדיקט מיט א באדייטנדיקן זיג, פאר די סאָציאליסטן און מיט א היבשער מפלה פאר דער קריסטלאך־סאָציאלער — הייטווער קאָאליציע. די עקסטרעמע אנטיסעמיטן, די נאציאָנאל־סאָציאליסטן, האבן קיין איינציקן דעפוטאט נים אייסגעקלייבן.

די רעזולטאטן פון די וואלן זיינען אבער נים ענדגילטיק געווען, אז וועלכע ס'איז פארטיי זאל קאָנען אזיין אנהאלטן די רעגירונג. די סאָציאל־דעמאָקראטן, איצט די שטארקסטע פארטיי אין ס'פארלאמענט, האבן דער־ווייל בלויז 72 דעפוטאטן פון א קן־הכל פון 165. דאס הייסט, אז עס פעלט זיי 11 מאנדאטן צו א מערהייט. די קריסטלאך־סאָציאלע, צוזאמען מיט ס'הייטווער, האבן איך נים קיין מערהייט.

די לאנע געפינט זיך איצט אין די הענט פון דר. יאָהאן שאבער, גע־וועזענער וויינער פאליציי דירעקטאר און געוועזענער קאנצלער. זיין עקאָ־נאמישע קאָאליציע האט געוואונען 19 פרעצענט אין אן אם וועט אפהייננען צי עס זאל איצט געשאפן ווערן א סאָציאליסטישע רעגירונג, אדער די קריסט־לאך־סאָציאלע פארטיי זאל פארבלייבן אין מאכט.

דר. שאבער שטייט איינגעלאך געגענטער צו די קריסטלאך־סאָציאלע, ווי צו די סאָציאליסטן. בעת ער איז געווען קאנצלער, האבן זיי אים געשטיצט. עס איז דערפאר ווארשיינלאכער, אז ער זאל איצט צושטיין צו א קריסטלאך־סאָציאלער קאָאליציע. ער איז אבער אויך א שטארקער קעגנער פון'ם פאר־שיזם. אן אייב ער וועט אריינגיין אין א קאָאליציע, וועט דער הייטווער אין איר נים קאָנען באטייליקן זיך.

וואָס איז שייך די אידן, זיינען זיי שוין געוויינט געווארן צו דער הערשאפט פון דער קריסטלאך־סאָציאלער פארטיי, וועלכע איז אויך געווען אין מאכט אין עסטרייך פאר אן ערך די לעצטע צען יאר. זייער אנטיסעמי־טיזם איז א מעסיקער, אין ערשט אינגער קאנצלער וואלן, וואָס האט אין זיין קאָאליציע אריינגענומען הייטווער פארשטייער, וועלכע האבן אפן גע־פרייזדיקט פאגראָמען. האבן די אידן דערפילט זייערע אנטיסעמיטישע געגנ־מיט דער אויסשליסונג פון'ם הייטווער, אין מיט דעם פארמילדערנדיקן איינ־פלוס פון דר. שאבער, איז די אנטיסעמיטישע געפאר פאר די עסטרייכער אידן מער נים אזוי ערנסט, ווי זי איז געווען ערב די וואלן.

עס איז דא איצט אויך ווייניק געפאר, אז די רעגירונג זאל פרובירן מיט גוואלד איינפירן א פאשיסטישע דיקטאטור. ערשטנס, האט זי איצט די געלעגענהייט אנצוהאלטן די מאכט דורך קאָנסטיטוציאָנעלע מיטלען, און, צווייטנס, האבן די וואלן דערווייזן, אז דער פאשיזם האט נים קיין אנהאלט אין עסטרייך. נים געקוקט אויף זייער אינטענסיוין קאמפיין אין דער רעגי־רונגס פראָפּעקציע, האבן די נאציאָנאל־סאָציאליסטן מיט'ן הייטווער צוזאמ־מען געקראָגן בלויז עטוואס איבער 300 טויזנט שטימען, בעת די סאָציא־ליסטן האבן געקראָגן ארום א מיליאָן מיט 200 טויזנט שטימען.

דער אינטערנאציאָנאלער אקאדעמישער אנטיסעמיטיזם

עס איז דא בלי־ספק אן איינגער צוזאמענהאנג צווישן דעם גלייכצייטיקן אויסברוך פון אמאקעס אויף אידישע סטודענטן אין פיילן, אונגארן און עסטרייך. דאס איז א טייל פון אן אינטערנאציאָנאלן אקאדעמישן אנטיסעמיטישן פלאן צו פארטרייבן די אידן פון די הויך שולן, בארויבנדיק זיי פון דער מעגלאכקייט צו קריגן א העכערע בילדונג.

דער דאזיקער קאמף שטאמט צוערשט פון ריין עקאָנאָמישע מאָטיוון. די אנטיסעמיטישע סטודענטן ווילן זיך באזאָרגן מיט א פרייער פעלד אויף דעם פראָפעסיאָנעלן געביט. אן דער געפערלאכער פאר זיי אידישער קאָנקו־רענץ. אבער אלע אנטיסעמיטן, אפילו די וואָס האבן נים קיין פערזענלאכע שייכות צו פראָפעסיעס און צו לערנען בכלל, זיינען צוערשט פאראינטערע־סירט אין דעם, אז די אידן זאָלן נים האבן קיין געלעגנהייט צו שטודירן, כדי זיי זאָלן פארלירן זייער גייסטיקן כח.

די אנטיסעמיטישע אקאדעמישע יוגנט איז אזוי די אָנגריף־ארמיי פון'ם אינטערנאציאָנאלן אנטיסעמיטיזם. און זי איז אין אלע לענדער מיט גרויסע אנטיסעמיטישע באוועגונגען דער שטיין־פונקט פון די דאזיקע באַ־וועגונגען.

פארשטייענדיק אבער די בייזע אבזיכטן פון די אנטיסעמיטן, פירן די אודן אן א באזונדער העפטיקן קאמף פאר זייערע גלייכע רעכטן אויף ביל־דונג, וואָס איז איינע פון זייערע שטארקסטע וואפן אין זייער עקאָנאָמישן אין פאליטישן קאמף.

אט דער קאמף פאר בילדונג איז זייער שווער פאר די אידן פון פוילן, רומעניע, אונגארן, עסטרייך און טשעכאָסלאָוואקיע. די אידישע סטודענטן און די דאזיקע לענדער זיינען אפט בכוכשטעב־לאכע "מארטירער פון דער וויסנשאפט".

מיר מוזן קעמפן פאר די רעכט און דער זיכערקייט פון די אידישע סטודענטן. אבער גלייכצייטיק וואָלטן מיר געמאָגט זוכן מיטלען און אויס־ארבעטן פלענער, ווי צו באזאָרגן די אידישע סטודענטן מיט אידישע אי־נייווערסיטעטן. וואו עס זאָלן געפינען א פלאץ די אידישע סטודענטן וואָס ווערן נים אריינגענומען אין די מלוכ'ישע הויך־שולן צוליב זייער אנטיסע־מיטישן גייסט, און וואו די אידישע סטודענטן זאָלן קאָנען פריי אָפּגעבן זיך מיט זייער לערנען, נים ווערנדיק כסדר גע'רודפ'ט און גע'מ'מית'ם פון זייע־רע אנטיסעמיטישע חברים. — און וואו עס וואָלטן אגב אויך געפונען א פלאץ ווי פראָפעסאָרן די גרויסע אידישע געלערנטע און וויסנשאפטסלייט, פאר וועלכע אלע טויערן זיינען איצט פארמאכט.

דער אינטערנאציאָנאלער אקאדעמישער אנטיסעמיטיזם

עס איז דא בלי־ספק אן איינגער צוזאמענהאנג צווישן דעם גלייכצייטיקן אויסברוך פון אמאקעס אויף אידישע סטודענטן אין פיילן, אונגארן און עסטרייך. דאס איז א טייל פון אן אינטערנאציאָנאלן אקאדעמישן אנטיסע־מישן פלאן צו פארטרייבן די אידן פון די הויך שולן, בארויבנדיק זיי פון דער מעגלאכקייט צו קריגן א העכערע בילדונג.

דער דאזיקער קאמף שטאמט צוערשט פון ריין עקאָנאָמישע מאָטיוון. די אנטיסעמיטישע סטודענטן ווילן זיך באזאָרגן מיט א פרייער פעלד אויף דעם פראָפעסיאָנעלן געביט. אן דער געפערלאכער פאר זיי אידישער קאָנקו־רענץ. אבער אלע אנטיסעמיטן, אפילו די וואָס האבן נים קיין פערזענלאכע שייכות צו פראָפעסיעס און צו לערנען בכלל, זיינען צוערשט פאראינטערע־סירט אין דעם, אז די אידן זאָלן נים האבן קיין געלעגנהייט צו שטודירן, כדי זיי זאָלן פארלירן זייער גייסטיקן כח.

די אנטיסעמיטישע אקאדעמישע יוגנט איז אזוי די אָנגריף־ארמיי פון'ם אינטערנאציאָנאלן אנטיסעמיטיזם. און זי איז אין אלע לענדער מיט גרויסע אנטיסעמיטישע באוועגונגען דער שטיין־פונקט פון די דאזיקע באַ־וועגונגען.

פארשטייענדיק אבער די בייזע אבזיכטן פון די אנטיסעמיטן, פירן די אודן אן א באזונדער העפטיקן קאמף פאר זייערע גלייכע רעכטן אויף ביל־דונג, וואָס איז איינע פון זייערע שטארקסטע וואפן אין זייער עקאָנאָמישן אין פאליטישן קאמף.

אט דער קאמף פאר בילדונג איז זייער שווער פאר די אידן פון פוילן, רומעניע, אונגארן, עסטרייך און טשעכאָסלאָוואקיע. די אידישע סטודענטן און די דאזיקע לענדער זיינען אפט בכוכשטעב־לאכע "מארטירער פון דער וויסנשאפט".

מיר מוזן קעמפן פאר די רעכט און דער זיכערקייט פון די אידישע סטודענטן. אבער גלייכצייטיק וואָלטן מיר געמאָגט זוכן מיטלען און אויס־ארבעטן פלענער, ווי צו באזאָרגן די אידישע סטודענטן מיט אידישע אי־נייווערסיטעטן. וואו עס זאָלן געפינען א פלאץ די אידישע סטודענטן וואָס וועלן נים אריינגענומען ווערן אין די מלוכ'ישע הויך־שולן צוליב זייער אנטיסע־מיטישן גייסט, און וואו די אידישע סטודענטן זאָלן קאָנען פריי אָפּגעבן זיך מיט זייער לערנען, נים ווערנדיק כסדר גע'רודפ'ט און גע'מ'מית'ם פון זייע־רע אנטיסעמיטישע חברים. — און וואו עס וואָלטן אגב אויך געפונען א פלאץ ווי פראָפעסאָרן די גרויסע אידישע געלערנטע און וויסנשאפטסלייט, פאר וועלכע אלע טויערן זיינען איצט פארמאכט.

"קאָמוניסטן און ארבעטסלאָזע"

ווען מען קוקט זיך צו צו דער קאנאדער פרעסע לעצטנס, קאָן מען קריגן דעם איינדרוק, אז דאָס לאנד איז פארפלייצט געווארן פון קאָמוניסטן, און ס'איז דא שיר נים א געפאר פון א קאָמוניסטישער איבערקערעניש. ווען אונזערן פאָליציי וואָלט נאר אויף א ווייל אָפּגעשוואכט אירע הענט און נים'אָנגעזומען די געהעריקע מיטלען.

די "קאָמוניסטישע געפאר" איז קאָנקרעט באזונדערס גרויס אין אָנטע־ריאָ. און די קאָמוניסטן דארפן זיך דארטן פילן זייער געהויבן, וואָס מען שיינקט זיי אזוי־פיל אויפמערקזאמקייט און גאנצע שטעט מאָביליזירן זיך שיר נים. צו באקעמפן די קאָמוניסטישע געפאר . . .

דער אמת איז, אז אָט די גאנצע "קאָמוניסטישע געפאר" ווערט אויפגעבלאזן — צו באקעמפן די ארבעטסלאָזע. דאָס איז אן אלטער פאָלי־צייאישער מיטל, — אנצוהעצן א שרעק אויפ'ן עולם, כדי צו באמאָנען איר אייגענע וויכטיקייט.

אָט נים לאנג האבן מיר געהאט וואלן אין לאנד, און די גאנצע צאָל קאָמוניסטישע שטימען אין לאנד איז נים געווען אפילו אויף צו פאר־כאפן א קליין־שטעטל פון קאנאדע פאר דער קאָמוניסטישער ערהשאפט.

די ארבעטסלאָזע, אין זייער פארצווייפלטער לאגע, וועלן הערן יעדן עקסטרעמען רעדנער און וועלן זיך לאזן פירן פון יעדן אייגעס. וואָס באָט זיי אן די פירערשאפט. עס איז נים זייער שולד. וואָס די קאָמוניסטן פאר־שפייען ווי אויסצונוצן די לאגע, און וואָס עס געפינען זיך נים קיין אנדערע וואָס קומען צו די ארבעטסלאָזע מיט לאזונגען וואָס זאָלן צו זיי אפעלירן.

דער איינציקער מיטל קעגן דער "קאָמוניסטישער געפאר" איז צו פארזאָרגן די ארבעטסלאָזע. די פאָליציאישע רדיפות וועלן פירן צו פאר־קערטע רעזולטאטן: זיי וועלן טרייבן די ארבעטסלאָזע ווייטער אין די קאָ־מוניסטישע ארעמס.

נאך ווייצמאנ'ס דעמיסיע

פון א. ז. פען

פארזונקען אין אבלות איז דער הויפט שטאט פון דער צווייסטישער ארגאניזאציע אין לאנדאן צו וועלכער לעצטנס איז אויך צוגעקומען א נייער שילד — "אי־דישע אנגעגוטר". אויף אזא באריכט ווי די ברייטישע רעגירונג האט איצט פאר־עפנטלאכט, האבן זיך אפילו די גרעסטע פעסימיסטן אונטער די צווייסטן נים גע־ריכט. די אידישע אנעגוטר־צווייסטן, גיי־ען אדום אויף נידערגעשלאָגן פון דעם גרויזן קלאָג און זיי ווייזן נים וועלכע זייט צו נעמען, צי אלס ברייטישע פאט־ריאטן — די ענגלישע זייט און זאגן דעם אמת גם־זו־לטובה, אדער זיך פאראייי־ניקן מיט כלל־ישראל אין דעם ביטערן ווייי־געשריי פון אפגעגארטע. אזא אלגע־מיינע אטאקע, אזא אויסגעשפראָכענע פיינטלאכקייט מיט וועלכן די גאנצע דער־קלערונג פון דער רעגירונג איז דורכגע־זאפט און דורכגערוגנען, האט נים געטראפן יערן אידן גאנץ אומאפהייننגיק פון זיינע אנשויאונגען בנוגע צום צווינזים. און אר־בעטער רעגירונג זאל דערקלערן אלס "געפערלאך" אויב אידישע ארבעטער ווי־לען שאפן זייער איינגענע סאָציאלע סטרוקטור, קאָן קומען נים פון איבער־צייגונג נאר פון פינסטערער שנאה. אלס רעזולטאט פון אָפּגראָמען וועלכע אר־בער פאנראָמשטשיקעס האבן ארגאני־זירט קעגן דעם אידישן ישוב, זאָל קו־מען א רעגירונג און דערקלערן אז די אידן זיינען די אנערעזוען און אז דיי אראבער זיינען נעבאך די גע'רודפ'טע: אז לאנד און ארבעט איז נים א תוצ־אה פון אן אומפארטייאישער אויספאָר־שונג, נאר פון א פאָליטיק וועלכע האט פון סאמע אנהויב געהאט די באשטרע־בונג אָפּצושאפן אינגאנצן די באלפאן דע־קלאָראציע און זיך באפרייען פון די פאר־פליכטונגען צו שאפן דאס אידישע נא־ציאָנאלע היים.

איבער א יאר צייט האט די צווייס־טישע ארגאניזאציע אונטערהאנדלט מיט דער ארבעטער רעגירונג. ווייצמאן האט געקעמפט, געקלאפט אין טיש, זיך גע־קרינט מיט'ן קאָלאָניאל מיניסטער לארד פאסחילד, זיך אפילו צעקרינגט אין אי־ברעגעגעד די פאָליטישע פארהאנדלונגען מיט דער רעגירונג אין די הענט פון דעם ענערגישן און פראקטישן ה' פנחס רד־טענבערג, אבער אויך רוטענבערג האט מיט איניקע חדשים צוריק שוין אויפגע־נעבן יעדע האפענונג און איז אין אנטווש־טער אפגעפאר קיין ארץ־ישראל. א נייע סערוע פון פארהאנדלונגען מיט ווייצ־מאנ'ען, אבער דער זיבעציק יאריקער סאָ־ציאליסטישער פירער לארד פאסחילד, אדער בעסער באקאנט אלס סידני וועב, האט זיך ארויסגעווען צו זיין אנטשלאָ־סען אין זייגע "אנשויאונגען" וועלכע אין האט דערווארבן פון די באאמטע אין קאָלאָניאל אמט אונטער וועמעס אייג־פלום פון ער איז געשטאנען זינט דעם ערשטן מאָג וואָס ער איז געווארן א מיניס־טער.

פאר ווייצמאנ'ען איז געבליבן דער איין און איינציקער אויסוועג, דאס אייג־ציקע געווער וועלכע איז געבליבן אין זיין האנט, איז געווען צו ווארפענען אז ער וועט זיין געצוואונגענע רעגירונג אויב די רעגירונג וועט פארעפנטלאכן איר נייעם "ווייסן פאפיר" אין דער פארם אין וועלכער זי האט שוין שליסלאך פארעפנטלאכט. די ברייטישע רע־גירונג האט נים איין מאָל אויסגערעדט איר וואונש אז ווייצמאן זאָל בלייבן פרעזידענט, און דעריבער האט מען גע־קאָנט מיינען אז דאס וועט דער רעגירונג אָפּשרעקן, צווינגען זיך צו שטעלן אויף א מער גערעכטן שטאנדפונקט. אבער ניין, צוניש אין קאלט איז דא דער רעגירונג געבליבן ביי איר באשלוס און צו דער באאטמטער צייט איז די דערקלערונג דערשינען אין דער גאנצער פרעסע.

ווייצמאן האט דאן פארעפנטלאכט זיין בריוו צו פאסחילדן, דערקלערנדיק אז ער איז געצוואונגען צו רעזיגנירן פון זיין אמט אלס פרעזידענט פון דער צווייס־טישער ארגאניזאציע און אידישער אגענ־טור. די לעצטע אמוניציע אין אויסגע־שאסן געווארן אין יום אם האט אבער נעראמאט א גאר קליינעם עפעקט. אמת, די גאנצע ענגלישע פרעסע האט אויסגע־דריקט באדויערן וואָס ער זעט זיך גע־צוואונגען צו נעמען דעם שריט ווייצ־מאנס פארדרינסמן פאר ענגלאנד אין דער צייט פון דער מלחמה זיינען דערמאנט געווארן, אבער מיט דעם האט זיך דער ענין נעעגדיקט. די טרויערדיקע מפלה פון די צווייסטישע פארערונגען אויף אלע גע־ביטן איז צו פארשרייבן אלס א נצחון פון דער ברייטישער באאמטשאפט און זייע קאָלאָניאלן רעזשים.

האפונגסלאָז קלינגט ווייצמאן אין זיין אפיל צום אידישן פאָלק, האפונגס־לאָז זיינען די צווייסטישע פירער, און קיינער קאָן נים זעגן פון וואנען די ישו־עה וועט קומען. פראָטעסטן פון דער אי־דישער וועלט האבן אין עבר נים גע־האלפן און וועלן קיין גרעסערע ווירקונג אויך נים האבן אין דער. צוקונפט, ווייצ־מאנס רעזיגנאציע איז געבליבן אָן וויר־קונג; אפעלירן צום פעלקערבונד, צו די מלוכות וועלכע האבן אונטערגעשריבן דעם מאנדאט זיינען אלץ האפענונגען וועלכע זיינען נים ממשות'דיק. די האָ־פענונג אז די ענגלישע רעגירונג וועט זיך אין קורצן ענדערן, אז אנשטאט די ארבעטער רעגירונג וועט קומען באלד ווידער א קאָנסערוואטיווע רעגירונג, און בראש'פון דעם קאָלאָניאל אמט וועלן ווידער שטיין די אלטע ציוניסטישע פריינט אייטעריי און ארמסבי — נאָר, זיינען אויך נאָר האפענונגען אויף וועלכע מען קאָן ווייניק בויען ווייל פראגן פון פאָליטיק ווערן דיקטירט. גיט פון א פאר־טיי, און זעלטן ווען עס פאסירט אז איין רעגירונג זאָל ראדיקאל ענדערן די פאָ־ליטיק פון דער רעגירונג וועלכע איז גע־ווען פאר איר.

א קאָנגרעס קאָן באשטימען אריבערצו־פירן דעם צענטער פון דער צווייסטישער ארגאניזאציע אין אמעריקע, א קאָמפּיין קאָן אנגעפאנגען ווערן אוועקצוגעמען דעם־מאנדאט פון ענגלאנד. אבער וואָס דער־ווייל? דערווייל רופט די צווייסטישע עקזעקוטיווע אין ארץ־ישראל, צו שאפן אלץ זיך אזוי אנטווייקלט, אזוי טיף, נאָל פאנד, און ער האט דערביי דער־ברייט און חויך געוואקסן, אז ס'איז פשוט צום באוואונדערן! אלץ איז דא וואונ־דערבאר געוואקסן — די "משבצה", דער "מישב" און די "קבוצה"! אזוי געוואק־סען, אז אפילו דאס גאר שוואכע און נ י ט געניטע אויג מ ו ג עס מער־קען און זעען! דער אידישער אויפבוי אין ארץ־ישראל איז א זיכערערע דער־פאָלג אין אלע הינזיכטן, טראָץ אלע שטערונגען; די אידישע קאָלאָניזאציע דא איז זייער געלונגען אין אלע אירע פארמען, טראָץ אלע שווערייקייטן.

באזונדערס איבעראשנד איז דער פאקט, אז די אלע געשעענישן אין דער לעצטער צייט האבן אפילו אויף איין האר נים פארקלענערט די ליבע און אי־ן־ערגעבנהייט פון די הינע אידן צום לאנד . . . און פון מיינע געשפרעכן מיט פילע און פארשיידענע אידן אינם לאנד האב איך זיך איבערצייגט, אז יעדער היי־נער איד, אָן ש ו ם אויסנאמען בלייבט דא אין אינטשלאָסן דא צו בלייבן טראָץ אלע שווערייקייטן און איבערלעבונ־גען.

אזא איבערגעבנהייט און אזא דער־פאָלג אין דאך גאר נים צום אָפּשאצן.

דערווייל ווייטער איבער די מיטלען פאר דער אויפבויאונגס־ארבעט אין ארץ ישראל, — האט דזשאדזש מעק זיך ממש דערקלערט אין ליבע צום אידישן נאציאָ־נעלן בארויכט פון סימפּסאָן'ען א גאר אנדער דעקלאראציע און קומען צו אנדער־ע הוצאות. די דערקלערונג פון דער רע־גירונג גייט נעמלאך פיל ווייטער ווי סימפּסאָן. ער שלאָגט פאר אז אידישער קאפיטאל קאָן זיי באשעפטיקן, און זאגט גאר אז זיי זאָלן נים בוילדן קיין קאָנ־קורענץ פאר דעם אראבישן ארבעטער. דער בארויכט פון דער רעגירונג אבער, גייט פיל ווייטער און זאגט אז אזוי לאנג וויי ס'איז דא ארבעטסלאָזיקייט — אפי־לו אראבישע ארבעטסלאָזיקייט וועלכע לאזט זיך נים ציילן און לאזט זיך נים מעסטן — זאָל מען קיין אידישע אר־בעטער אין לאנד נים אריינלאזן. דער צווייטער פונקט אויף וועלכן גרויסן אונטערשייד באשטיט צווישן סימפּסאָנ־ען און דער רעגירונג איז די פראגע פון גירונג זאָל קויפן לאנד אויפן אפענעם מארק, אלע שטחים פון ערד וועלכע זי וועט; דארפן כדי אויסצופירן דעם פלאן פון קאָלאָניאלער אנטוויקלונג. כדי צו פארווירקלאכן דעם פלאן שלאָגט סימפּסאָן אז אין א אויפמיסיע פון דעם אונטערגעגע־מען, וואָלט געקאָנט אויפבויען אויפן געלט, צו באזעצן טויזנט פאמיליעס אויפן לאנד און קאָלאָניזירן דעם וואדי אווא־רעם. חובבי־ציוניסטישע ארבעט מיט גירונג גייט נעמלאך פיל ווייטער ווי סימפּסאָן. ער שלאָגט פאר אז אידישער קאפיטאל קאָן זיי באשעפטיקן, און זאגט גאר אז זיי זאָלן נים בוילדן קיין קאָנ־קורענץ פאר דעם אראבישן ארבעטער. דער בארויכט פון דער רעגירונג אבער, גייט פיל ווייטער און זאגט אז אזוי לאנג ווי ס'איז דא ארבעטסלאָזיקייט — אפי־לו אראבישע ארבעטסלאָזיקייט וועלכע לאזט זיך נים ציילן און לאזט זיך נים מעסטן — זאָל מען קיין אידישע אר־בעטער אין לאנד נים אריינלאזן. דער צווייטער פונקט אויף וועלכן גרויסן אונטערשייד באשטיט צווישן סימפּסאָנ־ען און דער רעגירונג איז די פראגע פון גירונג זאָל קויפן לאנד אויפן אפענעם מארק, אלע שטחים פון ערד וועלכע זי וועט; דארפן כדי אויסצופירן דעם פלאן פון קאָלאָניאלער אנטוויקלונג. כדי צו פארווירקלאכן דעם פלאן שלאָגט סימפּסאָן אז אין א אויפמיסיע פון דעם אונטערגעגע־מען, וואָלט געקאָנט אויפבויען אויפן לאנד אנדער דעקלאראציע און קומען צו אנדע־רע הוצאות. די דערקלערונג פון דער רע־

Robin Hood FLOUR

מאכט בעסערן

בראָוט, קייקס און פּייסטרי

דאס קינד פון זינד

די געפאלנסטע מענשן און די העכסטע איידעלע נעפילן ווערן אריינגעבראכט אין דעם דאזיקע מערקווירדיקן און העכסט שפּאנענדן ראמאן.

פון א. ד.

(פאָרטזעצונג)

אין דעם צימער זיינען אזוי ווי ביי א הענדלער מיט אלטווארג געלעגן אנגע־וואָרפן פרויען קליידער פון די אומגליק־לאכע באַדרעדרקעס, וואס האבן זיך פאר־ביטן אויף די זיידענע "וואַראָבערס". דזשיק האט געכאפּט א באַנדל קליידער און ער האט געוואָלט לויפן צוריק צו חנה'ן, אבער די אלטע נעגערטע, דערזע־ענדיק דעם פרעמדן מאן שלעפּנדיק דעם באַנדל פרוויאָבע קליידער, האט געקראָ־נען א פאַרראכט און זי האט איך אָנ־געכאפּט ביי דער האנט. פרעגנדיק אים ווער ער איז.

דזשיק האט דער נעגערטע א שליי־דער געטאן אין זיך, אז זי איז געפאלן צו דער ערד ווי א שטיק האָלץ.

— אוועק, דו אלטע מכשפה! — האט ער צו איר א געשריי געטאן, — עס איז נים דיין זאַך, פרוי זיך וואס איך לאז דיר רואיק זיצן.

אן ער איז מיטן באַנדל קליידער פאר־שוואונדן געווארן איבער די טרעפּ פון דעם צווייטן פלאָר.

די נעגערטע איז אבער ניט געבליבן רואיק. מיט אלע אירע קרעפטן האט זי זיך אויפגעהויבן פונם דיל און זי איז געלאפן זוכן די "מאדאם", אום איר צו מעלדן וואס דאָ איז געשעען.

אונטערדעסן זיינען אויך די אלע באר־דערעבער פון דער הויז זיך צוזאמענגעגער־טען און זיי זיינען געווען אין גרויס אויס־רעגונג. זיי האבן געזעען דעם יונגן מאן לויפנדיק דורך זייערע צימער, וזכנ־ליך און פאַרשנדיק און ער האט זיך ניט גע־קימערט וועגן זייער ליבע וואס זיי האָ־בען אים אָנגעבאכט. האבן זיי זיך שטארק דערשראָקן, ווער ווייס, פּלייטכט האט די פּאָליציי געמאכט א "דעיד" און ווייל זיי פאַרטרייבן פון זייער נעסט. עס איז געווארן צווישן זיי א טומל און צוזאמען מיט דער נעגערטע זיינען זיי אויך גע־לאָפן זוכן די "מאדאם", אום צו דערפאַ־רען פון איר וואָס עס איז געשעען.

ענדלאך האבן זיי דערגרייכט צו דעם ארבעטס צימער פון דער פרויען הענד־לערקע. דער צימער איז געווען פאַר־שלאָסן, אבער די נעגערטע, וועלכע האָט נעראָהט שליסלען צו אלע צימערן, האט באלד געעפנט די טיר.

און צו זייער אלעמענס גרויסן שרעק האבן זיי געפונען מאדאם מערבענטאל נעבונדן די הענט און די פיס, און דער מויל פאַרשטאָפּט אום זי זאָל ניט קאָנען שרייען.

אין דער דאזיקער צייט האט דזשיק סאָליוואָן אריינגעשטורמט אין חנה'ס צימער מיטן באַנדל קליידער אין זיינע הענט.

— איך האב געפונען וואס איך האב געזוכט. — הא טער אויסגערופן מיט א שטראלענדן געזיכט. — די אלטע ווי העסלאכע נעגערטע פאַרזאָגן א צענען זיך ניט צו שטעלן קעגן דזשיק'ן סאָליוואָן. נעמט, מיס האלפּערן, טוט זיך איבער די די קליידער, איך וועל אַרויסגיין אין וואַר־טע זאַל ביז איר וועט זיין פאַר־טיק. און טאָמער וועלן די קליידער זיין עטוואס צו לאנג, אדער עטוואס צו קורץ זאָלט איר זיך וועגן דעם ניט קימערן, די הויפּט זאַך איז איצט, איר זאָלט אַרויס־קומען פון דער דאזיקער הויז.

חנה האט אים אָנגעקוקט מיט דאַנק־בארע בליקן און זי האט צוגענומען פון אים דאס בינטל קליידער.

אין דעם נעקסטן אויגנבליק אין דזשיק פאַרשוואונדן געווארן הינטער דער טיר. ער האט זיך געשטעלט אין האַל און ער האט רואיק געוואַרט. ווערנר און זיין ארגן האט זיך גערירט א געפיל אין גרויס צופרידנהייט וואס אים איז געלונ־גען צו דערזען די שיינע מיידל, וועלכע ער האט נאָך איטער ליב.

וגען ער איז אויף חנה'ס רוף ווידער אריינגעקומען אין צימער האט זיך פון זיין מויל אַרויסגערען א געשריי פון אי־מערעראשונג. דער חנה האט אים איצט אויסגעוויזן צו זיין נאָך פיל שע־נער און פיל רייצנדער ווי פריער. דאס קלייד האט פאַלשטענדיק געפאסט צו איר פיגור.

—איך וויל ניט, אז איר זאָלט דיינ־קען אז איך מאַך אייך קאָמפּלימענטן, — האט דזשיק זיך ניט געקענט צוריקהאַל־טען. — אבער איך זאָג אייך דעם אמת, איר זייט וואונדערבאר שיין אין דער דאָ־זיקער איינפאַכער קלייד.

חנה האלפּערן האט זיך געמאכט ווי זי האט זיין באַמערקונג ניט געהערט.

— איידער מיר גייען אַרויס פון דאָ־נין וויל איך אז איר זאָלט אָפּמונטער־דעם דאזיקן מענטשן, — האט זי געזאָגט, — און זי האט אָנגעוויזן אויף דעם נאָר אימער באַוואוסטלאָזן מר. יענעמאן. דער מאן האט מיר פאַרשאפט פיל ליידן און ער האט אָן צווייפל פאַרדינט זיין שטראָף אבער מען קאָן אים דאָך ניט לאָזן שטאָר־בען. איר מוזט אים ריינען צו זיך.

— ניין, דאס איז אוממעגלאך! — האט דזשיק זיך אָנגערופן אנטשלאָסן.

— איר קאָנט דאָך ניט פאַדערן אז איך זאָל דעם דאזיקן מענטשן ריינען צו זיך, אז סע רוזל מאכן א גוואלד אז צוזאמענבריינגען קענן אונז דאס גאנ־צע הויז! איך האב פריער געריינגט צו באפרייען פון דאנען אלע אומגליקלאכע פרויען; אבער זייט איך האב דערפאַרן אז פילע פון זיי האבן זיך צוגעוואוינט צו זייער לעבן פון שאנדע און זיי זיינען אויפרידן מיט זייער נעסט פון שמוץ, — זייט איך האב דאס דערפאַרן וויל איך ניט נעמען אויף זיך די געפאר צו רערן מיט זיי. מיר מוזן אַרויס פון דאנען אזוי שנעל ווי מעגלאך אום אויסצומיידן יעדע צוזאמענשטויס.

ער האט קוים געענדיקט רערן אלס אי־מיצער האט אָנגעקלאפּט אין טיר.

דזשיק האט די טיר געעפנט. פאר אים איז געשטאנען בעקי, די אומגליקלאכע מיידל, וועלכע האט אים פריער געבראכט אהער.

— איך וויל אייך זאָגן, — האט זי גערעדט צו אים שטיל, — אז דאס גאנ־צע הויז איז אין א ווילדער אויפרעגונג. די מאדאם איז אין א שרעקלאכן גרים־צארן. זי האט דערציילט, אז איר האט זי געבונדן און אז איר ווילט מיט גוואלד באפרייען איר נייע באַדרעדרקע, איך וואָרן אייך אז איר זאָלט זיין פאַרזיכטיק. זי האט די מערסטע פרויען מיט זיך. די אומגליקלאכע האבן זיך שוין אזוי צו־געוואוינט צו זייער לעבן פון שאנדע, דאס זיי באַטראַכטן זאָגאר די ווייסע שקלאַפן הענדערקע אלס זייער וואָלטעטערן און זיי זיינען צופרידן צו גיין פא ראיר אין פייער און וואסער. היט זיך, זאָג אי דאזיך. איר וועט האבן אויסצושטיין א שווערן קאמף.

און מיט די דאזיקע ווערטער איז בע־קי האסטיק אוועקגעגאנגען און זי איז באלד פאַרשוואונדן געווארן אין דעם טונקעלן האָל.

— בעקי, בעקי! — האט איר חנה נאָכגעשריען מיט א טיפן טרויער, ווערנר אירע אויגן האבן זיך אָנגעפוקט מיט טרע רען, — מיין אומגליקלאכע פריינדין, מיין רעטערן, — קום צוזאמען מיט אונז, מיר וועלן דיר העלפן צו אָנפאנגען א נייעס לעבן!

אבער בעקי האט איר ניט געהערט. די אומגליקלאכע מיידל וועלכע האט זיך שוין באַטראַכט אלס אייביק פאַרלאָרענע, איז אנטלאָפן. צוריק אין איר קאמערל און זי האט זיך אַרומגעקוקט אויב אימיצער האט ניט באמערקט ווי זי האט געוואָרנט דזשיק סאָליוואָן און חנה האלפּערן פון איר מאדאם.

— דאס וועט ווירקלאך זיין א שווע־רער קאמף, וואס מיר ווילן האבן אויס־צושטיין, — האט דזשיק סאָליוואָן גע־זאָגט צו דער דערשראָקענער חנה'ן. — עס זיינען מיר באקאנט די שלעגערייען און די סקאנדאלן און קומען אפט פאר אין די דאזיקע הייזער. מאדאם מער־קעטאל, וועלכע צאלט פּראָטעקשאָן דער פּאָליציי, פילט זיך אזוי זיכער, דאס נאָכן אפט ווערן אירע קאסטימער אויס־גערויבט, און ווען זיי פּרובירן מאכן א סקאנדאל שלאגט מען זיי מכות רצח און מען וואַרפט זיי אַרויס. אפט צעשלאָגן זיך די קאסטימער צווישן זיך צוליב א פרוי און עס קומט צו א גרויסן סקאנ־דאל.

— אבער וואונדערט זיך ניט, וואס די דאזיקע אומגליקלאכע פרויען, וועלכע מא־דאם מערבענטאל האט רואינירט, זיי־נען אירע בעסטע פריינט. איך האב זיך אָנגעבאכט צו באַטרייען אין זיי זוועד שרעקלאכן לעבן, האב איך געקראָגן אן ענטפער, אז זיי זיינען באַנצאַ צופרידן מיט זייער שיקזאל און עס ארט זיי גאָרניט וואס די מאדאם האנדלט מיט זייער לייב. איך וועל אייך זאָגן דעם אמת, איך קאָן ניט באַגרייפן די נשמות פון די דאזיקע פרויען, וועלכע האבן פריער געקעמפט פאר זייער ערע און זיי זיינען געווען אנטשלאָסן צו באַגיין זעלבסטמאָרד, און וועלכע גיבן זיך נאָכ־דעם איבער מיט זייער באַנצער נשמה צו זייערע קאַדענען און גרויען הערנלערקעס.

— אבער מיר מוזן גיין, איך וויל נאָר זעען ווער עס וועט וואנן צו באפאלן דזשיק סאָליוואָן.

ער האט געגומען חנה'ס האנט און די אומגליקלאכע מיידל. האט אין שרעק צוגעטוליעט צו אים. זי האט געפילט אז ער איז איצט דער איינציקער מענש, וועל כער קאָן איר ראטעווען פון דער דאזי־קער שרעקלאכער הויז.

לאנגזאם האָבן זיי ביידע פאַרלאָזן דאס צימער, זיך ניט קימערנדיק זיך ווענן דעם באוואוסטלאָזן מר. יענעמאן, און שטום זיינען זיי געגאנגען זייט ביי זייט ביז זיי זיינען צוגעקומען צו די טרעפּ, וואס האט זיי געזאָלט פירן צום ערשטן פלאָר אלס מאדאם מערבענטאל מיט איר גאנ־צער מחנה בארדרעקעס האבן זיך א וואָרפ געטאן קעגן זיי מיט געשריי און מיט דלעריייען, פאַרשפּאַרנדיק זיי דעם וועג.

דזשיק האט חנה'ן זאנפט אָפּגעשטויסן הינטער זיך און ער איז געשטאנען בלאַק מיט אומהיימלאך בלישטשענדיקע אויגן, וואָרטנדיק אויף די צערייטע פרויען בין וואנען זיי וועלן וואגן אים צו אטאקירן.

— זי וועט פון דאנען ני טארויס!

— האט די מאדאם ווילד געשריען, "צייר־גענדיק אויף חנה'ן. — זי געהרט צו מיר, זי איז מיר שולדיק געלט פאר איר עסן און פאר אירע קליידער. דו וועסט איר ניט ארויס'גנב'ענען, דו רויבער, דו באנ־דיט!

און אירע באַרדרעקעס האבן מיט שוים אויף די ליפּן זיך נערוקט אלץ נעענטער צו חנה'ן און אייניקע פון זיי האבן שוין אויסגעשטרעקט צו איר זייערע הענט... זייער האט קעגן דער אומגליקלאכער מיי־דעל דערפאר, וואס זי איז געבליבן אומ־שולדיק, וואס זי איז ניט געפאלן פון זיי, פון די מענער. — דער דאזיקער האט האבן איר איצט זאגאר געוואלט שלאָ־גען.

דזשיק האט שנעל אַרויסגעכאפּט א רעוואלווער פון קעשענע.

אבער חנה האט אָנגעכאפּט זיין האנט און מיט טיפן שרעק האט זי צו אים גע־שריען:

— א, ניין, ניט שיסן! נאָר קיין מאָרד ניט באגיין! איך בעט אייך, נעמט אוועק דעם רעוואלווער!

ער האט איר געפאלגט און ער האט אריינגעלייגט דעם רעוואלווער צוריק אין קעשענע. אבער האט דאס דיי צעווילדע־טע פרויען געמאכט מוטיקער. זיי זיינען געווען זיכער, אז דזשיק וועט ניט שיסן און זיי האבן דארום געפרובט באפאלן אויף דער אומגליקלאכער מיידל מיט זיי־ער גאנצער גרויזאמקייט.

איין פרוי, וועלכע האט געענטער ווי אלע דערגרייכט צו חנה'ן, האט דזשיק אָנגעכאפּט ביי דער האנט אוך ער האט

פאַרנאכלעסיקט ניט אייער אויל

* דער אומבייט פון אויל איז דער אונטערשייד

צווישן גוטן לוי־פענדן צושטאנד אונ־ד אויסגע־ברענטע ביריינגס און אנדערע לובריקיר־שאן טראבלס. לייגט ניט אָפּ אפּצוטשעקן אייער "קרענק קייס". לאזט מיך אפּטשעקן אייער קאר אלע 500 מייל און איר וועט קיינמאל ניט האבן קיין אויסגע־נוצטן אינדזשין.

אלעס איז פריי

פאַרט צו, לאמיר זיך באַקענען

NORTH MAIN Service Station

מ. שאפּראָן, מענעדזשער

SELKIRK and MAIN

טעלעפאָן 55 757

סעלקירק און מיין סטריט

ארום "דאס אידישע וואָרט"

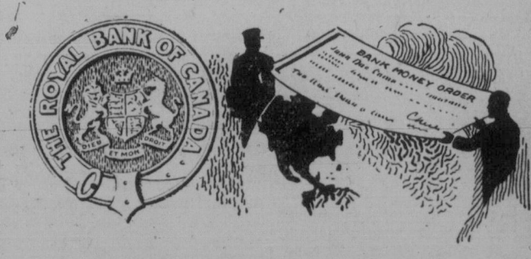

שיקט א בענק מאני אָרדער

פאר זיכערקייט און באַקוועמלאכקייט אין שיקן געלט ביי מעיל איבעראל אין קאנאדע, די פאראייניקטע שטאטן אָדער די בריטישע אינזלען. נוצט ראיאל בענק מאני אָר־דערס. מען קאָן זיי באקומען אין יעדן בראנטש פון דער דאזיקער בענק און זיי ווערן אויסגעגעבן אין דאלארן אָדער פונטן.

קויפט אייערע מאני אָרדערס אין דער ראיאל

The Royal Bank of Canada

"נעמט א בריוו"

איילנדיקע סטענאָגראפערס און אויפגעראָענטע עקזעקוטיוועס — צוזאמען ארום 4 אויגער נ. מ. וואָלטן בענעפיטירט דורך אָפּ־שטעלן זייער ארבעט אויף עט־לאכע מאָמענטן — טרינקען א קאפע טיי.

צייט וואָלט איינגעשפּאָרט גע־וואָרן—ניט פאַרלאָרן געגאנגען.

רעד ראָז טיי

איז "גוטער טיי"

צוויי קוואליטעטן — גרין לייבל און אָרענדזש פּיקאָ

פאַרשוועכט דער מאַטע'ס אָנדענקען צוליב א ליבע

פון ביאליסטאָק שרייבט מען:

אין סאַקאָלקע ביי ביאליסטאָק וואוינט אן אָנגעוועגע פאַמיליע ב. מיט עטלאכע יאָר צוריק האָט דער זון חתונה געהאט קעגן דעם. ווייל פון פאָטער. האָט דער פאָטער פון כעס, אָפּגעזאָגט דעם זון פון שותפות אין זיין געשעפט. אין דער פאַ־מיליע זיינען צוליב דעם אויסגעבראכן סכ־סוכים, און אלס רעזולטאט דערפון האָט די מוטער צום סוף פאַרלאָזן די פאַמיליע און זיך באַוועגט ביים זון.

ניט לאנג צוריק איז די מוטער פלוצ־לונג געשטאָרבן. האָט דער מאן אפילו ניט געוואָלט באַצאָלן קיין קבורה געלט. דער זון ווייזער האָט ניט געקאָנט באַצאָלן. איז דער בר־מינן געלעגן צוויי טעג איידער מ'האָט אים געבראכט צו קבורה.

צו דער לויה איז קיינער פון דער פאַמי־ליע, חוץ דעם זון, ניט געגאנגען. די טאָ־טער פון דער פאַרשטאָרבענער האָט בעת דער לויה אפילו דאָס געשעפּט ניט גע־געוואָרן.

מיט עטלאכע וואָכן צוריק איז אבער דער רוצח אנטדעקט געווארן אויף א נאָנע אויסטערלישן אופן.

אין טאָג פון יאָרציים איז ביילע וואָר־שטיינען געקומען צו חלום איר מאן און אָנגעוויזן, אז סטאַסיוקאָוויטש האָט אים דער'הרג'עט.

דער חלום האָט דער פרוי ניט געלאָזט רוען. האָט זי אָנגעהויבן נאָכשפּירן סטאַס־יוקאָוויטש אן באַמערקונג, אז ער טראָגט טאַקע דאָס גרויסע לעדערנע געלט־ביימל פון איר מאן.

ווענן דעם האָט זי געמאָלדן שריפטלאָר אין וויילנער וואַיעוואָדשיו אויספאַרשונגס־אמט.

אויפ'ן סמך פון איר מעלדונג איז סטאַס יוקאָוויטש אַרעסטירט געווארן, און דער טעג איז ער געבראכט געווארן קיין ווילנע, וואו מ'האָט אים איינגעזעצט אין לוקישער טורמע.

שלאָסן.

דער פאַקט האָט אַרויסגערופן ביי דער סאַקאָלער באַפעלקערונג גרויס אויפרעגונג.

דורך א חלום אנטדעקט דעם מערדער פון איר מאן

פון ווילנע שרייבט מען:

אין 1927 יאָר איז אויפ'ן וועג וואָס פירט צו ליינעטשיצע דער'הרג'עט געווארן פירט צו אַ ליינעטשיצע דער'הרג'עט געווארן, אן אידישער סוחר, משה, וואַרנשטיין, וועלכער איז אַרויסגעפאָרן אין די אַרומי־קע שטעטלאך און דערפאר איינצוקויפן בהמות.

די אויספאַרשונג האָט פעסטגעשטעלט אז די רציחה איז באַגאנגען געווארן צו־ליב דעם רויב צוועקן. דער רוצח איז באַפאַלן וואַרשטיינען אין תינטן, האָט אים מיט א אַ־מוד תורה. $1048 איז געוואָרן געווארן אונטער דער פאַרוויצערשאַפט פון מר. מאַ־טשערטקאָוו, עס האָבן גערעדט: רבי וועל־נאַרמאַן בענזער, בען צוקערמאַן, מאַ־טשערטקאָוו און דזש. מ. גאָלדהענדלער.

* * *

די פרייליגע איידע בלעגע און אסתר גורעוויטש האָבן פאַרבראכט אין ערזשיי־נע.

* * *

די יאָנג דזשודעאנס האָבן מאַנטאָג דעם 3טן נאָוועמבער דורכגעפירט א דער־פאָלגרייכן טאַנץ אין "סילוער סליפּער", אונטער דער קאָנווענערשיפּ פון מעקס צייטלין און מעקס ד. פרידמאַן.

* * *

מרס. ר. איידלמאַן און איר זון אייב, פון ווינניפּעג, האָבן פאַרבראכט עטלאַכע טעג אין סאַסקאַטון ביי זייערע קרובים, מר. א. איידלמאַן איז אָפּגעפאָרן קיין וויר־ניפּעג און מרס. איידלמאַן וועט פאַר־ברייגנען אין סאַסקאַטון עטלאכע וואָכן.

* * *

מר. און מרס. בען ווילינס, פון לאָס אַנדזשעלעס זיינען דאָ צוגאַסט ביי זייערע קרובים, און פריינט. די פאַלגנדיקע האָבן דורכגעפירט פאַרווייַלונגען לכבוד זיי און מרס. ר. און מר. אייב איידלמאַן: מרס. דזשאָזעפסאַן, מרס. ס. צייטלין, מרס. נעט איידלמאַן, מרס. הערי איידלמאַן און מרס. ווילי איידלמאַן.

* * *

פראָפעסאָר מאַרטאָ, איז געווען דער גאַסט־רעדנער ביי דער פאַרזאַמלונג פון די יאָנג דזשודעאַן, זונטאָג דעם 9טן נאָוועמ־בער. דער נעקסטער מיטינג וועט זיין דעם 23טן נאָוועמבער.

* * *

זונטאָג, דעם 30טן נאָוו. וועלן די יאָנג דזשודעאַנס דורכפירן די ערשטע אָינטער־מעמבער דעבאַטע אין שול־זאַל. די וועלכע וועלן זיך באַטייליקן זיינען: מיס אייוואַ וואַרניק, און מר. אייב צייטלין. קענן: מיס'ליליען הויזן און מר. מעל סאַנדמיר־סקי.

——(::)——

סאַסקאַטון — סאַסקאַטון

סאַסקאַטונער נאַטיצן

מרס. דזש. מאַסקאָוויטש האָט זיך צור־ריקגעקערט פון ווינניפּעג, וואו זי איז גע־ווען צו נאַסט ביי אירע קרובים.

* * *

מר. און מרס. סעם קאַפּלאַן האָבן זיך צוריקגעקערט פון זייער הענינ חודש ריי־זע, נאָכדעם ווי זיי האָבן באַזוכט ווינניפּעג, קאַלגאַרי, ערמאָנטאָן און נאָרט באַטל־פאָרד. זיי האָבן געמאַכט זייער היים אין סאַסקאַטון.

* * *

זונטאָג, דעם 9טן נאָוועמבער איז דורכ־געפירט געווארן א באַנקעט פאַר דער תל־מוד תורה. $1048 איז געוואָרן געווארן אונטער דער פאַרוויצערשאַפט פון מר. מאַ־טשערטקאָוו. עס האָבן גערעדט: רבי וועל־נאַרמאַן בענזער, בען צוקערמאַן, מאַ־טשערטקאָוו און דזש. מ. גאָלדהענדלער.

* * *

מרס. ר. איידלמאַן און איר זון אייב, פון ווינניפּעג, האָבן פאַרבראכט עטלאַכע טעג אין סאַסקאַטון ביי זייערע קרובים. מר. א. איידלמאַן איז אָפּגעפאָרן קיין וויר־ניפּעג און מרס. איידלמאַן וועט פאַר־ברייגנען אין סאַסקאַטון עטלאכע וואָכן.

* * *

מר. און מרס. בען ווילינס, פון לאָס אַנדזשעלעס זיינען דאָ צוגאַסט ביי זייערע קרובים, און פריינט. די פאַלגנדיקע האָבן דורכגעפירט פאַרווייַלונגען לכבוד זיי און מרס. ר. און מר. אייב איידלמאַן: מרס. דזשאָזעפסאַן, מרס. ס. צייטלין, מרס. נעט איידלמאַן, מרס. הערי איידלמאַן און מרס. ווילי איידלמאַן.

* * *

פראָפעסאָר מאַרטאָ, איז געווען דער גאַסט־רעדנער ביי דער פאַרזאַמלונג פון די יאָנג דזשודעאַן, זונטאָג דעם 9טן נאָוועמ־בער. דער נעקסטער מיטינג וועט זיין דעם 23טן נאָוועמבער.

* * *

זונטאָג, דעם 30טן נאָוו. וועלן די יאָנג דזשודעאַנס דורכפירן די ערשטע אָינטער־מעמבער דעבאַטע אין שול־זאַל. די וועלכע וועלן זיך באַטייליקן זיינען: מיס אייוואַ וואַרניק, און מר. אייב צייטלין. קענן: מיס'ליליען הויזן און מר. מעל סאַנדמיר־סקי.

——(::)——

פאַר פאַטאָגראַפיעס

גייט וואו צופרידנהייט אין גאַראַנ־טירט. טהאַמסס סטודיאָ אין די סאַמע מאָדערנע סטודיאָ אין דער פּראָווינץ. מיר וועלן אַראַנזשירן אן אפּאַינטמענט צוצופאַסן אייער באַקוועמלאַכקייט.

THAMS STUDIO

154-2ND AVE. SO. SASKATOON

PHONE 6631

קליידער מאַכן דעם מענשן

דער דערפאָלגרייכער מאַן אין שטענדיק אויסגעפליכן ווערן אין אונטערשייד וואו ער איז. ריינקייט איז שטענדיק וויכטיק און עס איז דאָ בלויז איין מיטל צו אָנהאַלטן דאָס, און דאָס איז דורך א רעגל־מעסיקן סיסטעם פון דריי קליינינג. לאָזט אונז אַכטונג נעבן אויף אייערע פאַדערונגען. מיר זיינען זיכער אז איר וועט זיין צופרידן.

Phone 5588

Belgian

DRY CLEANERS
DYERS & FURRIERS LTD

123-20TH ST. W. - SASKATOON

פרישע, קילע לינען פאַר אייער בעט

איז דאָ עפּעס אזוינס וואָס העלפט איינעם צו האָבן א גוטע נאַכט רו אין דעם הייסן וועטער, ווי פרישע, ריינע, קילע בעט לינען? און עס איז פונקט דער סאַרט לינען וואָס מיר קאָנען אייך נעבן אויב איך שיקט אייער וועש צו אונז. — לי־נען געוואַשן און געשווייַנקט אין שטראָמען פון ריינסטער רעגנוואַ־סער — לינען געפּרעסט גלאַט און ווייך.

Modern Laundry Ltd.

PHONE 4779 SASKATOON

סאַסקאַטון — אויפמערקזאַם — סאַסקאַטון

מר. מעקס ד. פרידמאַן

איז דער קאָרעספּאָנדענט און פאַרטרעטער פאַר "דאָס אידישע וואָרט" אין אייער שטאָט און אומגעגנט.

מיר בעטן אַלע שעקרעטאַרן פון די סאַסקאַטונער אָרגאַניזאַציעס צו איבער־געבן די נייעסן און באַריכטן פון זייערע אָרגאַניזאַציעס צו מר. ד. פרידמאַן וועלכער איז אויך באַפאָלמעכטיקט אָנצונעמען סובסקריפּשאָנס פאַר "דאָס אידישע וואָרט".

שרייבט אָדער טעלעפאָנירט צו אים

3320 אָדער 3080

קולטור פאַרזאַמלונג ביי בני־ברית הערט וועגן מאַקס נאַרדוי

ה. י. ווילדער וועט אַדרעסירן בני־ברית פאַרזאַמלונג איבעראַכטאָג מיטוואָך

דער נייסט פון מאַקס נאַרדוי, האָט מאַנטאָג אונטן געשוועבט ביי דער ביל־דונגס פאַרזאַמלונג פון דער בני ברית לאַרזש, וועגן דר. ס. ד. פעלדמאַן, האָט געהאַלטן א לעקציע וועגן אים אלס "דער דאָקטאָר, דער מענש און דער איר".

דר. פעלדמאַן האָט געהאַלטן א מייס־טערהאַפטע לעקציע אין א זאַפטיקן און גלענצנדן אידיש, וואָס האָט אַרויסגערופן ליבע און באַוואונדערונג און דעם גרעסטן אינטערעס צווישן אלע אנוועזנדע.

דר. פעלדמאַן האָט געמאָלן מאַקס נאָך דוי, אזוי קינסטלעריש. זיין אָפּשאַצונג וועגן אים איז געווען אזוי גלענצנד, אז וועגן איינער וועלכער וואָלט אפילו ניט געהאַט דעם קלענסטן באַנריף וועגן דעם פאַר־שטאָרבענעם גרויסן אידן, וואָלט פאַר אים געמוזט קריגן דעם גרעסטן דרך־ארץ.

אלס דאָקטאָר, איז נאַרדוי געווען זייער א שלעכטער געשעפטסמאַן. דעם דאזיקן פאַקט דער. פעלדמאַן אויסגעפונען אין פאַריז, טאַקע פון נאַרדוי'ס פרוי אליין, וועלכע האָט אים דערציילט אז נאַרדוי פלעגט זיך צופיל פאַראינטערעסירן מיט זיינע פּאַציענטן, אז ער האָט פאַרגעסן, אז ער דאַרף צאָלן דירה געלט און אז ער זאָל געבן זיין פרוי אויף דער הויצאה.

נאַרדוי'ס דער מענש איז געווען א גרוי־סער ליטעראַט, א קריטיקער, א קעמפער, א פאַלעמיקער, א פילאָזאָף און א באַ־וואוסטזיניקער איד.

דער נייער־וועג פון מאַקס נאַרדוי איז געווען אז די מענשהייט זאָל זיין געזעל־שאַפטלאך סאַציאַל, אז דער אינדיווידואַל זאָל שטיין אויף א העכערער שטופע, ווי נאָר אלס שטייער־צאָלער. ער איז געווען קעגן מלחמה, אבער ניט קעגן קאַמף פאַר סאַציאַלן יושר, און ניט געקוקט אויף דעם וואָס ער האָט באַקעמפט די איצטיקע גע־זעלשאַפטלאַכע סיסטעם, האָט אבער קיין איין קענגער זיינער ניט געוואָנט צו באַ־שולדיקן אים אין אומערלאַכקייט.

"מאַקס נאַרדוי, — האָט דר. פעלדמאַן געזאָגט, — האָט שטענדיק אויפגעערעקט נער זיינען געווען האָט דזשיק ניט גע־וואוסט. ער האָט זיי ניט געקאָנט. נאָר ער איז געווען איבערצייגט אז דאָס זיי־נען געווען געשוועבט אויף א פעסט־מיסט, נאָר ווייל ער איז געווען דער גרעס־טער אפּטימיסט וואָס מיר האָבן פאַרמאַנט ביים סוף פון 19טן יאָרהונדערט.

מאַקס נאַרדוי האָט עפנטלאַך קריטי־קירט ניטשע'ן, טאָלסטאָי'ן און ריכאַרד וואַגנערס מוזיק. ער האָט אויך אָנגעוויזן אז דענענעראַטן געפינט מען ניט בלויז צווישן דעם אומוויסנדן טייל פון דער באַ־פעלקערונג פון דער וועלט, נאָר ער האָט עס געזען אין א גרעסערער מאַס צווישן די סאַמע אויבערשטע פון פעלקער.

מאַקס נאַרדוי האָט געזאָגט: לעב נאָך דיינע דערפאַרונגען". ער האָט געגלויבט אין דער סאָלידאַריטעט און אין די דער־פאַרונגען פון וויסן.

מאַקס נאַרדוי האָט אלס מענש און אלס קולטור־פילאָזאָף געפונען זיין פּלאַץ אין דער וועלט ליטעראַטור.

מאַקס נאַרדוי, האָט דר. פעלדמאַן גע־זאָגט, איז געווען א מוסטער איד. אידיש־קייט און ציוניזם איז ביי אים געגאַנגען האַנט אין האַנט.

אין די ניינציקער יאָרן איז מאַקס נאַר־דוי געקומען צום באַשלוס, אז דאָס אידי־שע פאָלק געפינט זיך אין גרויס נויט. מען וויל עס פאַרטיליקן און מען קאָן ניט, אבער ער האָט געזען, אז דאָס אידישע פאָלק וויל ניט שטאַרבן, און כדי עס זאָל בלייבן לעבן אלס א פאָלק, מוז עס האָבן א טעריטאָריע, און דאָס האָט זיך ביי אים אויסגעדריקט אין ציוניזם. אידישקייט און ציוניזם איז ביי אים געגאַנגען האַנט אין האַנט.

דר. פעלדמאַן האָט זיך לייגנער אָפּגע־שטעלט באַהאַנדלענדיק דר. נאַרדוי אויף און קעמפער און דער עולם האָט זיך צוגעהערט מיט דער גרעסטער אויפמערק־זאַמקייט. ביים שלוס פון דער לעקציע האָ־בען לאַנג־דויערנדע אַפּלאָדיסמענטן אָפּ־הילכט אין זאַל.

מר. ה. י. ווילדער, פּרעזידענט פון "דאָס אידישע וואָרט". האָט נאָך דער לעק־

(פאָרטזעצונג קומט)

"נעמט א בריוו"

איילנדיקע סטענאָגראפערס און אויפגעראָענטע עקזעקוטיוועס — צוזאמען ארום 4 אויגער נ. מ. וואָלטן בענעפיטירט דורך אָפּ־שטעלן זייער ארבעט אויף עט־לאכע מאָמענטן — טרינקען א קאפע טיי.

צייט וואָלט איינגעשפּאָרט גע־וואָרן—ניט פאַרלאָרן געגאנגען.

רעד ראָז טיי

איז "גוטער טיי"

צוויי קוואליטעטן — גרין לייבל און אָרענדזש פּיקאָ

ציע אויסגערריקט זיין צופרידנהייט, און ער האָט דערקלערט, אז הערנדיק אזעלכע לעקציעס פון אידישע יונגעלייט אין אזא נלענצנדן אידיש, איבערצייגט עס ווידער אמאל דעם פאקט, אז די בני ברית לאַרזש דאַרף זיך ניט ווענדן צו "פרעמדע געטער" פאר אינספּיראַציע, נאָר מען קאָן עס האָבן אין א פולער מאס פון איינענע געטער, און הערן עס אין דער איינענער שפּראַך —אי־דיש.

אדוואָקאַט ל. מאַראָזניק, פּרעזידענט פון דער בני ברית לאַרזש, האָט אין נאָ־מען פון דער לאַרזש, אויסגערריקט א האַר־ציקן דאַנק צו דר. פעלדמאַן פאַר זיין גלענצנדער לעקציע, וואָס האָט געגעבן ווי ער א סך אינספּיראַציע צו די מיטגלידער.

"די נייע וועגרונג פון דער בני ברית לאַרזש צו אַנפירן דערציאונגס פראַגאַמ־לונגען, מיט לעקציעס אין אידיש, איז אַנ־גענומען געווארן, אין א גרויסער מאַס, א דאַנק צו מר. הערי שטיינבערג," — האָט מר. מאַראָזניק געזאָגט.

פאַרשוועכט דער מאַטע'ס אָנדענקען צוליב א ליבע

פון ווילנער וואַיעוואָדשיו אויספאַרשונגס־אמט.

אויפ'ן סמך פון איר מעלדונג איז סטאַס יוקאָוויטש אַרעסטירט געווארן, און דער טעג איז ער געבראכט געווארן קיין ווילנע, וואו מ'האָט אים איינגעזעצט אין לוקישער טורמע.

שלאָסן.

דער פאַקט האָט אַרויסגערופן ביי דער סאַקאָלער באַפעלקערונג גרויס אויפרעגונג.

דורך א חלום אנטדעקט דעם מערדער פון איר מאן

פון ווילנע שרייבט מען:

אין 1927 יאָר איז אויפ'ן וועג וואָס פירט צו ליינעטשיצע דער'הרג'עט געווארן, אן אידישער סוחר, משה, וואַרנשטיין, וועלכער איז אַרויסגעפאָרן אין די אַרומי־קע שטעטלאך און דערפאַר איינצוקויפן בהמות.

די אויספאַרשונג האָט פעסטגעשטעלט אז די רציחה איז באַגאַנגען געווארן צו־ליב דעם רויב צוועקן. דער רוצח איז באַפאַלן וואַרשטיינען אין תינטן, האָט אים מיט א אַ־מוד תורה. $1048 איז געוואָרן געווארן אונטער דער פאַרוויצערשאַפט פון מר. מאַ־טשערטקאָוו. עס האָבן גערעדט: רבי וועל־נאַרמאַן בענזער, בען צוקערמאַן, מאַ־טשערטקאָוו און דזש. מ. גאָלדהענדלער.

* * *

די פרייליגע איידע בלעגע און אסתר גורעוויטש האָבן פאַרבראכט אין ערזשיי־נע.

פארהיט אייער געזונט, טראָגט ריינע קליידער און זייט דערפאָלגרייך טעלעפאָנירט 37 266

וואָך ענד ספּעשלס

פריין זיינען גוט פאר דאָנערשטאג, פרייטאג און שבת פון היינטיקער וואָך

טיי — אינדיאן בלעק, פיינער פלייווער און שטארקייט.
1 פונט _____ **35c**
3 פונט _____ **$1.00**

איילמער קענד וועדזשעטייבל ספּעשל

איילמער בעסטע ארבעס נומ. 4 סיזו, נומ. 2 סיין טין
איילמער בעסטע קראַסבי קארן נומ. 2 סיין טין
איילמער בעסטע טאָמייטאָס נומ. 2½ סיין טין
אייער אויסוואל פון די אויבנדערמאָנטע.
וועלכע ס'איז 3 טינס פאר _____ **36c**

בינ 60 לאונדרי זייף, א שטיקל _____ **5c**
ליפּס 4 באַרס צו א קאַסקאַדער טויליאַרס זוערע אונערקעס _____ **25c**
קווארטס דזשאר _____ **5c**
צוגעגרייטער מאַסטארד, 6 אונץ דזשאר _____ **5c**
דער מאָנטע פּיטשעס.
האלבע 2½ סיין טין _____ **27c**
פּילטשערס אין טאָמייטאָ סאוס, נומ. 1 טין, 2 טינס _____ **25c**
8 אונץ סיין _____ **27c**
טאדרי,
16 אונץ סיין _____ **45c**

די אויבן אָנגעוויזענע פריין זיינען בלויז עטלאכע פון אונזערע ספּעשלס פאר היינטיקער וואָך

NEALS STORES

"וואו עקאָנאָמיע הערשט"

1302 MAIN STREET **974 MAIN STREET**

ברודער מאָרד

בעכסט אינטערעסאנטער און שאנענדער ראָמאן

(פארזעצונג)

— דו זעסט דאך אליין, אז עס האבן זיך געפונען מענשן, וועלכע האבן געוואלט אומברייגנען דעם יונגן שיינעם גראף נע־ארב. — האט דער שיינער דזשעק באַ־מערקט. דערפאר בין איך צופרידן, וואס דו מוזט זיך ארויסציען פון דאנען. איך וויל ניט, אז מען זאל וויסן, וואו גראף נע־ארב טשעוויץ געפינט זיך.

— דאס פארשטיי איך שוין ניט, — האט נאנאן געזאגט.

— ביזטו ניט באקאנט מיט גראף טשעוויץ? מיר דאכט, אז ער איז אמאל געווען פארליבט אין דיר.

— דאס איז שוין לאנג געווען, — האט זיך נאנאן פארענטפערט — זייט איך קאן דיך אין האב דיך ליב באקומען, וויל איך פון קיינעם ניט וויסן.

— אבער גראף אלפרעד קאן דאך קומען אהער און געוואר ווערן, אז געארב געפינט זיך ביי דיר?

— איז אלזא גראף אלפרעד דער שונא פון זיין איינעם פילמעניק? — האט נאנאן ווידער געפרעגט.

— איך ווייס פאר געוויס, איך דענק אבער, אז עס וועט זיין פיל בעסער פאר דעם יונגן מאן, ווען גראף אלפרעד וועט ניט וויסן, וואו ער געפינט זיך.

— ווען דו פארשטייסט, אז גראף אל־פרעד האט ניט וויסן, וואו געארב געפינט זיך, וועל איך געוויס טאן אלעס מעגלאַ־כעס, אז ער זאל ניט וויסן.

— ביזטו אפט ניט פארליבט אין גראף געארב? — האט דער שיינער דזשעק געגענטפערט.

— איך וועל דינגען א וואוינונג און וועל קו־מען מיט א פארמאכטער קאר נאך דיר און נאך גראף געארב. ער דארף ניט וויסן, אז מיר ביידע ליבן זיך. ער דארף מיך זאגאר ניט זעען. איך וועל מיך פארשטעלן פאר א קוטשער און וועל אנטרייבן די פערד פון דעם קארעטע אין וועלכער דו און געארב זוועלן זיצן ווי א גראף מיט א גרעפין.

— דו ביזט גוט און אייזל, מיין טייערער דזשאן! — האט נאנאן אויסגערופן, — פארראמט זאל זיין לארד מאלבאַ־רא, וועלכער האט מיך געווארנט פאר דיר!

דער שיינער דזשעק איז געווארן אומרו־איק און האט האסטיק געפרעגט:

— וואס האט דיר דען געזאגט דער אל־טער נאר?

— ער האט מיר גארנישט ניט געזאגט, ער האט מיך נאר געווארנט און האט מיר אנגעזאגט, אז איך זאל זיך היטן פאר דיר ווי פאר פייער.

דער שיינער דזשעק האט זיך איפגע־הויבן.

— דו נייסט שוין אוועק? — האט נאנאן געפרעגט.

— איך האב נאך נויטיקע געשעפטן.

— אזוי שפּעט ביינאכט?

— ווייסט דען ניט טייערע, אז פאר א געשעפט איז ניטא קיין אונטערשייד צווישן טאג און נאכט?

— אך, גאט! — האט נאנאן געזיפצט, — איך וואלט בעסער געוואלט דו זאלסט בלייבן ביי מיר און מיר זאלן פארבריי־גען דעם אונט צוזאמען.

— איך קאן עס אבער ניט טאן, מיין טייערע נאנאן! איך האב הייגט ביי־נאכט א גאנץ וויכטיק געשעפט דורכצופי־רן. ווען דו וועסט זיך אריבערציען אין דיין נייער קווארטיר און מיר וועלן זיך אביסל בעסער איינארדענען, וועל איך ניט גיין ביינאכט און ערגעץ און מיר וועלן פארבריינגען אלע אונטן צוזאמען.

נאנאן איז אויפגעשפּרונגען פאר פרייד און אויסגערופן:

— מיר וועלן דאן הייראטן. און וועלן לעבן גליקלאך און צופרידן.

(פארטזעצונג קומט)

QUEENS THEATRE

מאָרים קראָנער מיט זיין קאָמפּאני
פאַזיטיוו די לעצטע דריי פאַרשטעלונגען־דאָ אין שטאָט

2 פאר 60 סענט; 2 פאר 90 סענט
2 פאר $1.10

ליידיס פריי

פרייטאָג און שבת אונט נאַוו. 14 און 15

מאָרים קראָנער
און
דזשאנעט פּאַסקעוויטש

צוזאמען מיט דער גאנצער קאמפּאני
אין קאָלמאַנאָוויטשעס שיינער לעבנס בילד

"דארף מען חתונה האבן"?

לעבנס בילד אין 4 אקטן
פון ה' קאָלמאַנאָוויטש
אויסגעשטאטעט פון איזידאר קליין
מוזיק פון סעמיואל פוינלנעסט

אונזער קאמפּאני:
מענער פּערסאָנאַל—מאָרים זילבער־שטיין, איזידאר קליין, הייטי ראָפּאָ־פּאָרט, מאָרים אפּעל, הייטי פוינשטיין און סעמועל פוינלנעסט

פרויען פּערסאָנאַל—עני שאפּירא, סילי ליפּצין, פּוריל פוינלנעסט, פאולין שייפער און סאָרא קראָנער

זונטאג אונט דעם 16טן נאָוועמבער
פאַזיטיוו דער לעצטער קאָנצערט

WALKER

CANADA'S FINEST THEATRE

היינט און א נאנצע וואָך

"דראַקולא"

אונטן, $1, 75ס., 50ס., 25ס. | פלוס
מאטינעס __ 50ס., 25ס. | טעקס

ארקעסטער פון 9 מוזיקער

PLAYHOUSE

היינטיקע וואָך
3 נעכט און שבת מאטינע

דער גרויסער קיוואַנים רעוויו

געזאנג, טענץ, שפּאס און פראַליק

פריין: 50ס., 75ס., $1.00, $1.50

דער נאנצער פּראָפּיט גייט פאר טשאריטי

NEW PALACE THEATRE

היינט, מארגן און שבת
מאַרדזשאָרי וואַהייט, ווייניפּעגער סטאר
אין
"פאַקס פאַליעס אָף 1930"
א דורכאויס ריידנדיק בילד

קיוואַנים קלוב רעוויו אין פלעיהאוז

דער "קיוואַנים קלוב" פירט, אויף א גלענצנדן רעוויו היינט, מארגן און שבת ביינאכט און ביינאכט אין פלעיהאוז. די פּראָגראַם באשטייט פון געזאנג, טענץ, מוזיק, שפּאס, איינאקטערס און א. וו.

עטל וואלדער ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיף־סטען מיטגעפיל צו איר מאַן, קינדער און צו דער גאנצער משפּ־חה אין זייער גרויסן פאַרלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו וועד־רען און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מוטער פאַראיין
פון תלמוד תורה

מודעה
שוחט ובודק מומחה

מיט א שיינער קבלה פון ווייניפּעגער ועד הרבנים און פון הרב ושו"ב מסאס־קאטון, איז אויך א גוטער לערער און בעל־תפלה, זוכט א שטעלע. פרעגן ביי

MR. M. KATZ
c/o Rabbi O. Zilberstein
379 Manitoba Ave., Winnipeg

אויפמערקזאם

צו אלע פּאַטראָניזער, פרויען און מענער, פון דער בשר כשר שטאָט קאָמיטע

איידער איר גייט אריין אין בוטשער שאפּ קויפן פלייש, זאלט איר זעען אויב עס איז דא א קארד אין פענסטער פון דער שטאָט קאָמיטע בשר כשר, ווייל די פריערדיקע בוטשערס שטעלן פלייש צו דער זעלבער פּרייז וואס אונזערע, מיט דער אבזיכט אייך צו פארפירן. **לאָז זיך ניט!** ווייל אויב די בוטשער שעפער פון דער שטאָט קאָמיטע וועלן ניט בלייבן, וועט איר שפּעטער באצאלן פאר פלייש וויפיל זיי וועלן וועלן.

פּאַטראָניזירט זיך אליין

קויפט פלייש אין די פאלגנדע פּלעצער:

318 סעלקירק עוו. — 296 דאָפרין עוו. — 500 סעלקירק עוו.
86½ ענדריוס סט. — 1304 מיין סט. — 670 אלפרעד עוו.
(קאָר. מעקענזי) — 471 קאלעדזש עווענוי

נאך א בוטשער שאפּ עפענען מיר שבת אויף דער נאכט, נאַוו. 15טן, אין

696 סעלקירק עווענוי

און פאר דער באקוועמלאכקייט פון אלע אידן פון פארט רודזש, וועט זיך עפענען א בוטשער שאפּ אין 605 קאַרירא עווענוי, וועלכע וועט האלטן די בעסטע פליישן פאר די זעלבע פּרייזן:

רינדענע 10ס. און קעלבערנע 12ס. א פונט

ווארט אויף ווייטערע אנאנסן פאר דער עפענונג.

מיט אכטונג,

די שטאָט קאָמיטע בשר כשר

יעדער
פעקעדזש
געצייכנטע
טשיינאווער
אנטהאלט א
שטיק פון פיינע
ענגליש ווער,
אלטער אייוואַרי
קאַליר, נייע
אומרעגלמעסיקע
ברענן.

QUICK QUAKER OATS

קאכט זיך אין 2½ מינוט נאכדעם ווי דאס וואסער זידט אויף 1305

Classified Section קלאַסיפייד סעקשען

ספּעציעלע פּרייזן פאר ארווערטייזינג אין דער קלאַסיפיצירטער אפּטיילונג

איין מאָל, 5 ס. פּער לאַינייט ליינ"	פאר 3 מאָנאַטן, $2.15 "
פאר א וואָך, 20 ס. "	פאר 6 מאָנאַטן, $4.00 "
פאר א מאָנאַט, 75 ס. "	פאר 1 יאָר, $7.50 "

:: פערזענלאכעס ::
PERSONAL

PROF. SCOTT 88 106
290 פּאָרטעדזש עוו. איבער לייסאָנס טעאַטער נייסטע בעסטע פּאַפּס מראַט און וואָלץ סטעפּס פלאַטן און סטריקסלי פריוואַטע לעקציעס.
פולער קורס פון לעקציעס $5.00.

פיזישע קולטור
רעדוצירן — א ספּעציאליטעט
טעלעפאָן גרעי, 409 39 878—39

מיטשעל און מיטשעל
רעגיסטרירטע פּעטנט אטארנים, 718 מעקאינטייר בלאָק, ווייניפּעג. פּעטנטס, טרייד מארק געגומען אין אלע לענדער. ריזאנאייבל טערמס. טעלעפאָן 747 88.

R.B. ORMISTON
פלאָריסט
צוויי סטארס צו אייער באדינונג
96 Osborne St., Phone 42 386
340 Portage Ave., Phone 24 791
בקומען טעלעגראפירט איבעראל

לייף אינשורענס
בעסער צו האבן א פאליסי און ניט דאר־עס, איידער ווארן דאס און ניט האבן.
P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Chambers
Phone 89 688

וויקער פוירניטשור און בייבי קעריעדזשעס פאַרריכט. ספּריי געפּיינטעט און אפּאלסטערד.
WILLOW ART FURNITURE COMPANY
288 GRAHAM AVE. PH. 24 677

אאקטיוו מעסענדזשער
טעלעפאָן 26 062
באים, מאַטראָסיקלס, טראַקס.
דעליווערי אין אלע אירע בראַנטשעס.
AACTIVE MESSENGER SERVICE
119 Albert Street

טייפּרייטערס
באנקראָט סייל, רעמינגטאָן, אנדערוואוד, וואַרסטאַק און א. וו.
T. A. WEIR
LTD.
Ph 28 800 247 Notre Dame Ph. 24 783

:: צו פאַרקויפן ::
FOR SALE

א סעמי מאָדערן איין סטאָרי הילצערנע געביידע מיט 5 וואוינונגען, אזוי ווי 5 קאַ־טרעדזשעס, 4 רומס אין יעדן קאַטרעדזש, רענט $70 א חודש. פּריין $3.500. א גרוי־סע מציאה.

גוטער האלב מאָדערנער קאַטרעדזש פון 5 צימערן, אויף שטיינערנעם פונדאמענט 33 פוסיקער לאַט, בלויז א האלבער בלאָק פון מיין סטריט. א ראיעלע מציאה, פאר $1.950.

סוויטס צו פאַררענטן, 3 און 4 רומס: נאָרט פּאַנאַמאַ, מאַקריי עווע. באלפוריא אפּאַרטמענטס, קאַטידראַל. נאָבל בלאָק, אלפרעד עווענוי. רענפריו בלאָק, מאונטען עווענוי. דייסאַנד בלאָק, סעלקירק עווענוי. האַמאַנאַ קאורט, פּרינשאַרד עווענוי. הייזער און באַנגאלאָס צו פאַררענטן.

געלט לייען אויף 6½ פּראָצענט. אינ־שורענס פאר אלערליי צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 58

קאָנטרי סוחרים!
פּאַטייטאָס צו פאַרקויפן
עטלאכע קאַרס גוטע ווייסע ראָק פּאַטיי־טאָס, 40 סענט א בושעל, אין זעק, צו אייר ער באשטעפּיקונג. שרייבט אָדער פאָנט
W. J. SCHADEK
311 McIntyre Block Phone 22 782

S S S S S S S S S S S S

אפּאַרטמענט בלאָקס
מיר האבן א קליינעם בלאָק אין א גוטן דיסטריקט אויף א קארנער לאַט. דעם אפּ־סטערס אין פאַרראַנטן פאר $50 א מאָנאַט און דער אונטערשטער פלאָר באַשטייט פון א שיינעם 5 רום לוווינג אפּאַרטמענט מיט אוק פּלאַרס און א גראַסערי, פלייש און קאָנפעקשענערי סטאָר וואס האט א דורכ־שניטלאך מאָנאַטלאַכן אומזאַץ פון איבער $12.000. זייער מעסיק געפּרייזט פאר $1.500 מיט האלב קעש. רופט אָפּ
MR. LAWRIE, OF
J. J. SWANSON & CO. LTD.
601 Paris Bldg., Phone 26 349
or Evgs. 56 471

נעשעפט געלעגנהייטן
Business Opportunities

אפּאַרטמענט בלאָק, 6 סוויטס, יערלאַ־כער רענט $2.200. נידעריקער פּרייז, צו פאַרבייטן פאר א הויז און קעש.

האָטעל, שטעטל פון 400. צוועלף רומס ביר סיילס $1.200 א מאָנאַט. פּרייז $9.000.

SCOTT REALTY CO. Ltd.
11 C.P.R. Office Bldg. Phone 89 644

צו פאַרקויפן א גוט גייענדע קלאַדינג און דזשענטס פּוירנישינג סטאָר אויף פאַר־טערזש עווענוי. מעסיקער רענט, נייער סטאָק, גוטער לאָקיישאָן. קאָן געהענדלט ווערן מיט א קליינעם קאַפּיטאַל. איינגנטי־מער דערעפנט א נייע ביזנעס. זיך ווענדן צו דאָס אידישע וואָרט באַקס 2968.

צו פאַרקויפן, אָדער פאַרראַנטן א סטאָר אין 446 סעלקירק עווענוי. ריזאָנאַיבל רענט און פאַרקויף פּריין. גוט אין טערמס. זיך ווענדן צו טעסלער ברידער, קענעדא בילדינג, טעלעפאָן 057 86.

קאָנפעקשענערי און גראַסערי, כסאַק און פיקסטשורס, $2.500. רענט מיט צוויי רום מאַדערן סוויטס, $50. סיילס $1.500 א מאָנאַט. גוטער נעשעפט.

קאָנפעקשענערי, פרוט און לאָנטש אין צענטער פון שטאָט. א גרויסער נעשעפט וועט פאַרקויפט ווערן אונטער האלב פּריין פאר בלויז $2.500.

גראַסערי און בוטשער, אין א סובאַרב. סטאַק, פיקסטשורס און בילדינג צו פאַר־קויפן. א זייער גוטער געשעפט. וועט נע־מען אפּרעדזש לעבן שטאָט אלס טייל צאָלונג.

אויב איר ווילט א געשעפט, זעט

ח. פערלמאן און נ. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
874 Main St. Phone 51 000

אין פעלעס טעאַטער

די פעלעס טעאַטער פּאַטראָניזירער, ווע־לען זיך היינט אמוזירן ביי "פאַקס פאַליעס אָף 1930", א דורכאויס־ריידנדיקער בילד, מיט מיריאַם סיגאַר, א שיינע בלאָנדינקע, אין דער הויפּט ראָל.

אין דעם בילד באַטייליקט זיך מאַר־דזשאַרי וואַהייט, א ווייניפּעגער מואווי אַק־טריסע, צוזאמען מיט ל. ברענדעל, ווילפאַם קאַליער, פרענק ריטשאַרדסאָן און אנדערע. עס ווערט אויך געוויזן א קאָמעדיע און אנ־דערע פיטשורעס. זעט און הערט עס אין פעלעס טעאַטער.

—(::)—

וואָקער קאָמפּאני — זייער דערפאָלגרייך

די וואָקער רעפּערטואַר קאָמפּאני וועל־כע שפּילט מיט גרויס דערפאָלג זינט דעם אנפאנג פון היינטיקן טעאַטער סעזאָן אין וואָקער טעאַטער, שפּילט היינטיקע וואָך די גלענצנדע דראַמע "דראַקולא". דער אינ־האלט פון דער דאזיקער דראַמע איז אנ־דערש און אינטערעסאנטער פון אלע פאַר־שטעלונגען וואס זיינען געשפּילט געווארן ביז היינטיקער וואָך און די יעניקע וועל־כע וויל זעען אן עכטע אויפפירונג קינ־סטלעריש געשפּילט, זאלן ניט פאַרפעלן צו זעען דאָס דאזיקע וואונדערבארע פאַר־שטעלונג. די נאנצע קאָמפּאני באַטייליקט זיך אין צייכנט זיך אויס אין דער אויס־פירונג.

:: צו פאַרראַנטן ::
FOR RENT

באַלטיק אפּאַרטמענטס
מאָניטאָבא עווע.
צו פאַרראַנטן 3 און 4 רום סוויטס, ניי דעקאָרירט. סקרינד באַלקאָנס.
מעסיקע רענט
זיך ווענדן צום קערטייקער
סוויט "די." טעלעפאָן 668 56

צו פאַרראַנטן א זעקס רום הויז. זיך ווענ־דן צו
MISS PATTERSON—465 Flora Ave.

צו פאַרראַנטן 5 רומס, פולי מאָדערן. באַ־הייצט. זיך ווענדן אין 410 אלפרעד עווע.

צו פאַרראַנטן א 5 רום סוויט, זייער ני־דעריקער רענט. זיך ווענדן אין 1028 מיין סטריט. אָדער טעלעפאָנירט 061 37.

רעדוואוד אפּאַרטמענטס
צוציענדיקע גרויסע סוויטס פון $40 ביז $55. טעלעפאָנירט צום קערטייקער 175 55.

THE EMPIRE LOAN CO.
RENTAL AGENTS

צו פאַרראַנטן 2 אָדער 3 רום סוויטס, מיט געז. גרויסע, ליכטיקע, באַקוועמע רומס. ריזאָנאַיבל רענט. זיך ווענדן אין 367 טשאַרלס סטריט.

צו פאַרראַנטן א רום אָדער צוויי רומס, לעבן מיין סטריט, אין א פולי מאָדערן הויז. מיט א טעלעפאָן. פּאָנט 462 55.

צו פאַרראַנטן א דאונסטערס סוויט, וועגן סוויט 2 דערבי בלאָק, טעלעפאָן 469 21.

צו פאַרראַנטן 3 רומס אפּסטערס, אין 576 מאָניטאָבא עווענוי.

צו פאַרראַנטן 2 אָדער 1 רומס מיט אלע באַקוועמלאַכקייטן. פּאַסיק פאר א קאַפּל. זיך ווענדן 328-מענניס עווע.

:: שטעלע פאַרלאַנגט ::
SITUATION WANTED

יונגערמאַן פאַרלאַנגט א שטעלע אין א סטאָר, שטאָט אָדער קאָנטרי, אָדער אלס טראַוולער. 10 יאָר עקספּיריענס מיט גוטע פאַרבינדונגען. זיך ווענדן צו דאָס אידישע וואָרט באַקס 2933.

באַי פאַרלאַנגט פאַזישאָן אלס קלערק אין קאָנטרי דזשענעראַל סטאָר. האָט דריי יאָר דערפאַרונג. קאָן ריידן ענגליש און רוטע־ניש. ווייטדזשעס קיין אפּהאַלט. קאָן גענען גוטע רעפערענסעס. זיך ווענדן צו דאָס אי־דישע וואָרט באַקס 2979.

עס איז בלויז א פראַגע פון מינוטן
אריינצושטעלן אן "ער" אין
"דאָס אידישע וואָרט"
אייער טעלעפאָן וועט אונז דער־גרייכן אין געציילטע סעקונדן טעלעפאָנירט
52 213
און אייער "ער" וועט דערשיינען אין דער זעלביקער אויסגאַבע

האנדלט איצט און
באַקומט 2 מאַשינען

איר ענדערט עס פון א ספּיד וואַשער צו א ספּיד אייראָנער אין 10 סעקונדן—אזוי לייכט ווי אומבייטן א פאַנאַ־גראף רעקאָרד.

$5.00
איינצאלן
אויף יעדער מאשין
(קליינער קעריאינג טשארדזש)
נוצט אויס די דאזיקע

הויבט בלויז אויף דעם ריי־נער, שטעלט אריין דעם אייר־ראָנער אין פלאַץ. זעצט זיך אוועק און פּרעסט 2 שטונדן וואָס וואלט נעדויערט 8 שעה

איכערראשנדיקע געלעגנהייט

WINNIPEG ELECTRIC COMPANY
511 SELKIRK AVENUE
Power Bldg. St. Boniface St. James